

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Fr. Wernig, Slovenjgradec:

Križi in težave kmetijskega pospeševanja.

I.

Poleg gozda je najvažnejša kmetijska panoga bivše zapadne Štajerske: živinoreja.

O hmelnarstvu in sadjarstvu ne razpravljam, ker ti panogi, kljub prehodni visoki ceni hmelju in sadju ne moremo smatrati za panogi, na katere bi lahko postavljali temelj našega kmetijskega obrata. Hmelj in sadje ne obroditi vsako leto in če obroditi, so cene prav nezanesljive. Priporočam sicer ljudem, da naj sadijo čim več sadnega drevja, da lahko posade vsa polja s sadnim drevjem; da pa bi radi tega zanemarjali temeljni gospodarski panogi, ki nam dajeta kljub morebitnemu padcu v cenah kruh in živež, poljedelstvo in živinorejo, je povsem napak. Preveč lahko nasledimo trenutni ugodnosti cen kakega kmetijskega pridelka, preveč smo Slovenci v gospodarskem oziru konjunkturisti. Kmet pa bi ne smel biti konjunkturist, kakor bi kmet tudi ne smel podpisati menice, ako se noče podati v nevarnost, da propade. Ako špekulira trgovec in zgubi ter propade, ni tako hudo! Trgovec pač poskusi srečo drugod in v kakem drugem poklicu. Če pa špekulira kmet in pri tem propade, pa propade ž njim tudi njegov dom in domačija. S tem pa je kmetovalcu propadlo vse! Kmet je s svojo zemljo in domačijo čisto drugače in neprimerno trdnješe povezan, kakor trgovec s svojo trgovino.

Radi tega še enkrat povdarjam ter svetujem, da naj kmetovalec v svojem gospodarskem načrtu ne računi lahko-miselno samo z ono panogo, ki daje mogoče le trenutno zadovoljive dohodke, to je n. pr. sadjarstvo, hmelnarstvo in gozdarstvo. Svojo kmetijo naj trdno postavi kmet na vsestransko izpopolnjeno pridelovanje krme, okopavin in žita ter na smotreno živinorejo. Ako pa poleg tega dajo tudi imenovane tri panoge (les, hmelj in sadjarstvo) še primeren dohodek, tem bolje!

II.

Seveda, svetovati je lahko, toda drugo je, storiti, bo rekel ta ali drugi. In popolnoma resnično. Danes je zelo težko kaj storiti, ko ni denarja za kake zboljšave, ko so cene kmetijskih pridelkov v primeri s cenami minulega desetletja tako slabe, da so ljudje zgubili vse veselje do kakih gospodarskih

zboljšav. Toda zboljšujemo in delamo tudi lahko na take načine, ki kmetovalcu ne povzročajo skoro nobenih stroškov, ali le neznatne denarne izdatke.

Ko so bile gospodarske razmere še ugodnejše, ko se je dobro prodal les, živina in hmelj, nikdo ni vedel in računal, tudi najboljši strokovnjaki in gospodarstveniki ne, da bo teh ugodnejših razmer tako kmalu konec. In zanemarili smo polja, opustili travnike, propadla je živinoreja. Spominjam se še, ko mi je leta 1923 dejal neki večji kmetovalec, istočasno posestnik žage, da bi pustil vse polje prazno in bi zasadil gozdno drevje, če bi ga ne bilo sram pred sosedi.

Sedaj pa so na mah nastale druge razmere. Les nima cene in tudi ni pričakovati, da bi se tostvarno kaj izboljšalo; vsled slabšega negovanja njiv so tudi njivski pridelki prav skromni in včasih ni niti kruha pri hiši. Za boljše negovanje in krmljenje živine, kakoršno zahteva današnji trg in pred vsem inozemstvo — dobro spitano in nad 6 sto kg težko — pa ni krme, ker smo oskrbovanje travnikov opustili in boljšemu pridelovanju krme na njivah nismo posvečali dosti pažnje. Kaj bi bili tudi temu posvečali kako posebno pažnjo, ko je gozd vrgel desetkrat več kot živina in ko svet še ni bil prenapolnjen z živino, ko se je tudi slabo blago še lahko dosti dobro prodalo?! Danes je povsem drugače.

III.

Danes se zahteva in se proda samo prvovrstna živina in samo taka živina gre čez mejo. Za rejo take živine nam sicer ne manjka naravnih pogojev, to-

Novi dunajski nadškof dr. Innitzer bo imenovan kardinalom.

da manjka nam dobre plemenske živine, katero smo v dobi konjunktura (v času dobrih cen) in v takoj pozneje sledeči krizi odprodali. Bike v inozemstvo, lepa teleta, odlično potomstvo teh bikov in dobrih krav pa mesarjem. Manjka nam dobrih, zdravih, za uspevanje živine prikladnih pašnikov in hlevov, katere smo v dobi boljših cen pozabili popraviti. Manjka nam potrebne krme, čeprav je to mogoče tudi pridelati. Manjka pa pred vsem tiste duševne preusmeritve, ki je potrebna za uspevanje vsake kmetijske panoge in je potrebna vsakemu kmetovalcu, da se z isto ljubeznijo in marljivostjo oprime nove temeljne panoge (živinoreje), kakor je z vso vnemo in ljubeznijo negoval drugo, svoj čas dobičkanosnejšo panogo (lesno prodajo in gozdarstvo). Gospodar se je večidel baval le s prodajo lesa in lesnih izdelkov ter s tostvarno vožnjo, oskrbovanje živine se je prepustilo hlapcem in deklam. Toda tostvarno je videti sedaj nastale pomanjkljivosti pri živini.

IV.

Vsem nedostatkom in pomanjkljivostim živinoreje smo hoteli priti v našem okraju leta 1930 v okom na ta način, da smo budili in širili smisel za živinorejske organizacije. Uspehi vsled naraščajoče gospodarske krize niso taki, kakor se je bilo pričakovalo. Priznati pa se mora, da se je vseeno mnogo storilo. Če bi se ne bilo doseglo nič drugega, kot to, da se je vsem vplivnejšim predstavnikom živinoreje ter ljudstva vcepilo prepričanje, da je iskati zboljšanje našega blaga le v lastnem delu, odbiri domačega blaga, tostvarni boljši reji in oskrbovanju, smo spričo težkih planinskih prilik in težkih gospodarskih razmer dosegli veliko. Pobiti je bilo treba predvsem mišljenje nekaterih živinorejskih organizacij, ki so pod naslovom povzdige živinoreje pričakovale le denarne nagrade. Odpraviti je bilo treba tudi nepotrebno zbežanost glede pasemskega vprašanja ter se je ljudstvu vcepilo prepričanje, da je nadaljne pospeševalno delo uspešno le na podlagi domače pasme.

Toda živinorejske organizacije so kljub vsem naporom z ozirom na vesplošno bodočo korist še le v začetku svojega delovanja. Velika medsebojna oddaljenost hribovskih kmetij in selišč, tostvarno medsebojno nezaupanje nezaupljivih in po mešetarjih iz doline čestokrat varanih, po naravi mogoče tudi nekoliko plahih hribovskih kmetovalcev, trdoživa navezanost na sta-

re, domače načine kmetovanja so v primeri z drugimi predeli Slovenije večje ovire splošni vpeljavi kontrolnega dela, zadružne discipline, točnega zapisovanja mlečnosti, izključne uporabe zadružnih bikov, prijavljanja oteleitev rodovniških krav itd.

Še vedno v splošnem prepušča gospodar skrb za rejo in oskrbovanje živine tujim ljudem, še vedno je kmetovalec zastarelega splošnega mnenja, da je za uspevanje živine popolnoma zadostno, ako skrbimo, da se krave obrežijo in da živini damo do siteda jesti. Kako, od katerega bika se krava obreži in kako se živina ob položeni, slabi krmi obredi, prav malo kdo povpraša. Da je tudi vzreja telet spriču teh okolščin prav pomanjkljiva, je jasno. Čeprav se daje marsikje teletom do 4. meseca mleko, se teleta po odstavitvi nezadostno krmi in prehranjuje s pusto rezanico ter kvečjemu še s kakim močnatim napojem, ki povzroča le vamp in krive noge. Teleta večidel zahirajo, mesto da bi se vedno enakomerno razvijala, da bi tele po preteku 1 leta doseglo zanesljivo že polovico teže odrasle živali.

Pomanjkljivost naše živinoreje, kljub velikim hlevom in prostranim zemljiščem, je v pomanjkanju ograj, v katerih bi se teleta v hlevu prosto gibala in pomanjkanje tekalšč, kamor bi se mlado živino in krave v vsakem letnem času, vsaki dan po par ur spuščalo na prosto, na sveži zrak in solnce. Tozadevni ugodni vplivi, posebno po zimi, so neprecenljivi in odvagajo dobršni del najboljše krme. Redimo raje polovico živine manj, a to boljše!

Potemtakem bi se dalo v vsakem obru od pomoči in doseči boljše uspehe

pri reji živine brez posebnih stroškov in denarnih izdatkov! Obrnimo tudi vso pažnjo pridelovanju večje množine boljše krme na travnikih in na njivah. Toč, o tem mogoče več o drugi priliki!

V.

So križi in težave glede našega pospeševalnega prizadevanja. Polno nejasnosti in negotovosti je med ljudstvom glede gospodarskih razmer. Ako pride potem kmetijski strokovnjak ali poročevalec med ljudstvo in priredi kako poučno predavanje, je potrebno eno uro časa ali več, da se pojasnijo razlogi in utemeljenost splošnih gospodarskih prilik. Potem pa so ljudje že utrujeni in se ne zanimajo več za kako specialno strokovno razmotrivanje.

»Itak nima pomena, da bi kaj delali ali izboljševali, ko je cena živini tako nizka; ko bo pa cena boljša, pa bomo živino itak lahko prodali brez vseh predlaganih zboljšav«, ugovarja tehtno marsikateri kmetovalec. Ugovor se zdi marsikateremu kmetovalcu tudi zelo tehten in vendar je ugovor z ozirom na svetovne gospodarske in tržne razmere povsem napačen in brez podlage. Svet je dandanes prenapolnjen s slabo, povprečno rejeno živino ter nikakor ni več pričakovati po gospodarskih zakonih naravnim putem za našo sedajno klavno živino onih cen, kakoršne so bile minulo desetletje. Prodalo se bo le prvovrstno, dobro rejeno in oblikovano živino. Zato pa je treba vsega našega prizadevanja in je treba napeti vse moči, da čim prej ugodimo glede kakovosti naše živine in sploh vsega blaga zahtevam svetovnega trga.

zicijo z napadalci iz vrst narodnih socialistov.

Grozen obračun sovjetov s kazaki. Kubanski kazaki so skrili veliko žita in ga niso hoteli oddati državi. Moskovska vlada je odposlala na Kuban kazensko ekspedicijo, ki je nepričakovano kubanske kmete obkolila. Vasi so vojaki požgali in 50.000 kmetov so pa odtirali v Sibirijo. Čeka je ustrelila 40 sovjetskih uradnikov v Kubanu, ker niso dovolj strogo nadzirali kazaškega upornega gibanja.

Polčaj na Kitajskem je vedno bolj napet. Na meji Džehola se vrši zbiranje mandžurskih in japonskih čet. Kitajski generali so storili vse potrebno za obrambo Džehola, katerega se nameravajo polastiti Japonci in zasesti Peking ali Tiencin.

Romanje v Sveto deželo. Sv. Oče, ki je letošnje leto proglasil kot sveto leto, je pozval vernike, naj poromajo na grob Kristusov v Jeruzalemu. Pozivu rimskega papeža se bodo odzvali Hrvatje, ki priredijo pod pokroviteljstvom sarajevskega nadškofa dr. Šariča v mesecu juliju tega leta jubilejno romanje v Palestino. Odhod iz Zagreba 4. julija, prihod v Sveto deželo 10. jul. V Jeruzalemu ostanejo romarji 7 dni z izleti v Betlehem, k Jordanu in v ostalo okolico Jeruzalemov, v Nazaretu ostanejo 3 dni z izleti po Galileji. Iz Svete dežele se odpeljejo 19. julija zvečer ter dospejo v Zagreb 24. julija. Cene celega potovanja so: za 4. razred 4300 Din (stroški potovanja s skrajšanim programom in stanovanja brez hrane), za 3. razred 7900 Din (stroški potovanja s popolnim programom, stanovanja in hrane), za 2. razred pa 12.500 Din. Obvestila o romanju daje »Jeronimski putnički odbor« v Zagrebu (Trg Kralja Tomislava 21), ki organizira to romanje. Kdor se hoče romanja udeležiti, naj pošlje temu odboru svojo prijavo. Prijave se sprejemajo najkasnejše do 1. maja 1933. S prijavo je treba takoj vposlati 1000 Din, ostalo svoto pa je treba plačati do 15. maja.

Čehoslovaški katoličani se ne zadovoljujejo več z obrambo verskih interesov in pravic napram lažnjivemu svobodomiselstvu meščanskega in socialističnega kova, temveč so prešli v ofenzivo — v napad. To so pokazali, kakor smo poročali v našem listu, o priliki, ko je bila javnost obveščena o nakanah prosvetnega ministra dr. Dererja. Ta mož, po svoji politični pripadnosti socialni demokrat, bi rad s svojimi somišljeniki izrinil katoliško Cerkev iz šole, vpeljal prisilni civilni zakon ter izvršil vse to, kar svobodomisleci imenujejo laizacijo — poposvetnjačenje države. Katoličani pa so namah organizirali takšen odpor, da so svobodomisleci morali svoje protiverske in proticerkvene nakane umakniti. To je dokaz, da je čehoslovaški

V NAŠI DRŽAVI.

Volilni zakon sprejet. Nar. skupščina v Beogradu je na svoji seji 14. februarja razpravljala ter sprejela zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah volilnega zakona za narodno skupščino. Ko je prišlo do glasovanja o zakonu v načelu, je bilo od skupnega števila 305 poslancev navzočih 140 poslancev. Glasovali so tako: 120 za predloženi zakonski načrt, 20 proti njemu. Zakon je bil sprejet tudi v podrobnostih. Pri končnem glasovanju je glasovalo za volilni zakon 100 poslancev, proti pa 12. Ljubljansko »Jutro« v svojem poročilu o glasovanju omenja, da je bil zakon v načelu sprejet z vsemi proti 20 glasovom, odnosno z vsemi proti 12 glasovom definitivno sprejet.

Zakonski načrt o izgonu jezuitov iz Jugoslavije. V narodni skupščini v Beogradu je 17. februarja vložil poslanec dr. Oton Gavrančič načrt zakona, ki zahteva, naj se jezuitom prepove naselitev, bivanje in delovanje v Jugoslaviji, tistim jezuitom, ki so Jugoslavlani, se določa kot kraj bivanja otok Vis, kjer pa jim ni dovoljeno skupno

stanovanje; ako bi po sprejetju tega zakonskega načrta kak jezuit na področju države, odnosno izven mej otoka Visa opravljal kakršnokoli cerkveno ali civilno delo, bo obtožen in kaznovan s kaznijo do 5 let zapor; po uveljavljanju tega zakona bodo upravne oblasti prve stopnje popisale premično in nepremično premoženje Jezusove družbe, ki se proda na javnih dražbah. Ta zakon se razširja tudi na lazariste, na družbo Sv. Srca Jezusovega, kakor tudi na vse moške in ženske redove, za katere se ugotovi, da stojijo v neposredni zvezi z Jezusovo družbo. Izmed slovenskih poslancev so ta predlog podpisali ti-le: Jakob Zemljčič, Lovro Petovar, Anton Hajdinjak, Ivan Lončar, dr. Pivko, dr. Rape, Rasto Pustoslemšek in Vekoslav Spindler.

==

V DRUGIH DRŽAVAH.

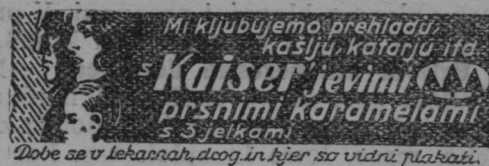
Na Vestfalskem in v Porenju v Nemčiji vlada neproglašeno obsedno stanje. Hitlerjeva vlada se boji ogromnih delavskih množic, ki bi proglasile splošno stavko za slučaj, ba bi se skušal Hitler polastiti nasilnim putem oblasti, ako bi propadel pri volitvah dne 5. marca. Hitler skuša v naglici spraviti na vsa odgovorna mesta pri policiji svoje lastne ljudi, predvsem nekdanje oficirje, da bo potegnili policija za slučaj oboroženega spopada z opo-

katolicizem danes čisto drugačen, kot je bil l. 1918 po prevratu. Takrat je svobodomiselstvo triumfiralo, husitstvo je vzcvetelo, ustanovila se je narodna cerkev, h kateri je odpadlo precej katoliških duhovnikov. Število dejavnih katoliških duhovnikov je bilo majhno ter se je v neposredno sledečih letih manjšalo, ker je v bogoslovja vstopalo malo dijakov. Tekom let pa se je to zelo spremenilo. Dočim je leta 1922-23 bilo samo 250 bogoslovcev, jih je v letu 1932-33 — 837. Vojujoča se Cerkev na Čehoslovaškem množi vrste svojih poklicanih bojnikov ter se od leta do leta vedno bolj usposablja za odločilno borbo, dobro pomneč besedo državnega predsednika dr. Masaryka: »Katoličani bodo v Čehoslovaški imeli toliko pravic, kolikor si jih bodo priborili.«

V Mehiki traja preganjanje katoliške Cerkve naprej. Dogajajo se slučaji, ki so slični najtežjim in najhujšim dogodkom v zgodovini cerkvenega preganjanja. Svetni ljudje in zlasti duhovniki morajo trpeti nasilnosti in krivičnosti, o kakršnih poročila zgodovina preganjanja v stari poganski rimski državi in pa v sedanji boljševiški Rusiji. Katoliška duhovščina je predvsem izpostavljena progonom in nasilnostim. Tako je bil v zadnjem času odgnan v zapor duhovnik Miguel Magana v mestu Mehiki, ker je služil sveto mašo v cerkvi sv. Rozalije, ker se ta cerkev ne nahaja v seznamu cerkva, ki jih država določa za bogoslužje. V Huatusku v državi Vera Kruz je dr. huhal napadla duhovnika R. Espinosa in ga tirala v sodnijski zapor, ker je ne-

kemu na smrt bolnemu katoličanu podelil zakramente za umirajoče. Ker je v tem kraju in tudi v sosednih od države prepovedano izvrševanje javnega bogoslužja, je ta duhovnik moral v zapor, kjer bo trpel kazen, ker je na prošnjo katoličanov težko obolelim delil zakramente in verska tolažila. V isti državi, in sicer v Kordobi, je policija zaprla duhovnika Berzonesa, ker je v zasebni hiši daroval daritev sv. maše. Tudi 4 odlične gospe, ki so prisostvovali sv. maši, so zaprli. V Metepeku v državi Mehiki so zaprli duhovnika Carmona, ker je delil sv. zakramente brez dovoljenja državne oblasti. Takšna svoboda vlada v državi, kjer vlada svobodomisleci: framasoni, liberalci in socialisti.

Katoliški časniki. Francoski katoličani, ki so žal predolgo časa brezbrizno gledali, kako jim nekrščanski in protiverski časniki obvladujejo javno mnenje ter pokvarjajo ljudstvo, osobito mladino, so začeli razvijati živahno delavnost na področju katoliškega časnikarstva. Veliko je število katoliških dnevnikov in tednikov, ki jih vneti katoličani izdajajo v raznih mestih Francoske. Največji katoliški list na Francoskem je »La Croix — Križ«. Ko je začel izhajati, se je tiskal v 30.000 iztisov, leta 1900 je imel 145.000 naročnikov, sedaj jih ima 300.000, nedeljska številka pa se tiska v 700.000 iztisov. Ta list ima največ opravka s pošto izmed vseh pariških listov, ker se ga največ razpošilja po Franciji, dočim se drugi pariški listi prodajajo s kolportažo po Parizu.

Tihotapčeva smola. Dne 13. februarja se je pripeljal mariborski avtoizvošček na avtomobilu s svojo zaročenko iz Avstrije na našo mejo pri Št. Ilju. Finančna straža je vozilo natančno pregledala in odkrila pod avtom spretno prikrito kovinasto skladišče za tihotapsko blago. Zaplenili so nad 40 kg cigaretnega papirja, blizu 4 kg kresilnih kamenčkov, skoro 5 kg saharina in seveda tudi avtomobil. Globa bo znašala 500.000 Din.

Vlomljeno je bilo v noči v vilo g. Damiša v Kamniški grabi pri Mariboru. Vlomilci so odnesli posteljnino in drugih predmetov za 1000 Din.

Kesanje in priznanje v ječi. Veliko smo pisali lani o Antoniji Raner s Pobrežja pri Mariboru, ki je bila obsojena radi umora svojega moža na 12 let robije. Ranerjeva je krvavo dejanje tajila in prosila iz zapora mariborskega okrožnega sodišča za obnovo procesa. Zadnje dni pa je obsojena nepričakovano priznala krvavi čin z vsemi podrobnostmi.

Smrt otroka v vodnjaku. 5letni Slavko Bračko v Krčevini pri Vurbergu se je igral, medtem ko je mati sekala drva. Otrok se je od zaposlene matere oddaljil, pogledal v vodnjak, omahnil v njega in utonil.

Domačija pogorela. V Plačarskem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptujju je uničil ogenj v pozni noči posestniku Vinču Zajku s slamo krito, leseno stanovanjsko poslopje, s hlevi in poljskimi pridelki. Rešili so pohištvo, obleko in živino. Škoda znaša 15.000 Din, zavarovalnina ni popolna. Vzrok požara še ni dognan.

Udarec s sekuro po glavi je dobil 29letni posestniški sin Ludovik Doš iz Brengove v župniji Sv. Anton v Slov. goricah. Opasno poškodovanega so oddali v mariborsko bolnico.

Brat zadavil brata. Dne 16. februarja se je prostovoljno javil mariborskemu sodišču 33letni tesarski pomočnik Franc Šlepinger iz Bačkove pri Sv. Benediktu v Slov. gor. in je izpovedal, da je 15. februarja zvečer zadavil svojega 22letnega brata Janeza, ki je služil pri pekovskem mojstru na Ščavnici. Brata sta se sprla radi izkupička za drva, katerega Janez ni maral izročiti Francetu. Prišlo je do suvanja, v katerem je prvotno zmagoval Janez, a se ga je slednjič France le otresel in ga tako trdno stisnil za vrat, da je obležal Janez mrtev.

Požigalec je na delu po Slov. goricah in posebno straši njegova zlobna roka po župniji Sv. Antona.

Vlom. V noči 16. februarja je bilo v Ptujju vlomljeno v prostore »Predujemnega društva«. Glavno blagajno so vlomilci navrtali, ključavnice razbili, vse razmetali in odprli mizne predale. V blagajni je bilo 150.000 Din, vlomilci so odnesli le malenkostne zneske iz miznih predalov, ker so bili od glav-

Kaj je s koruzo? Od sreskega kmetijskega odbora v Mariboru smo dobili sledeče pojasnilo: Pod naslovom »Kaj je s koruzo?« ste v 6. številki Vašega lista priobčili notico, na katero, uljudno prosim, priobčite sledeče pojasnilo: Srezki kmetijski odbor Maribor levi breg je, upoštevajoč posledice lanske trajne suše ter neurja dne 16. 8. m. l. že predčasno nudil najbolj prizadetim občinam prvo pomoč ter k tozadevni pomožni akciji kr. banske uprave Drav. ban. določil znesek 10.000 Din, ki se je sporazumno z županstvi občin porazdelil najbolj prizadetim občinam. Videč grozeče pomanjkanje živil in potrebo njih nahave pa je hotel obenem preprečiti izkoriščanje ubogega ljudstva po prekupčevalcih ter se odločil za sicer nevhvaležno, a prepotrebno organiziranje nabave 20 vagonov koruze, pri čemur so sodelovale na naše povabilo vse občine ter deloma že v oktobru m. l. od prizadetih občanov pobrale in nam nakazale kupnino za koruzo. Obrnili smo se takoj na kr. bansko upravo s prošnjo za brezplačni, ozir. vsaj znižani prevoz blaga iz Vojvodine k nam. Tozadevne uputnice (prevoznice) pa smo sprejeli v treh daljših presledkih in sicer: prvič 6, drugič 2 in tretjič zadnjih 6 uputnic. Še precej gladko smo odrezali z obema prvima partijama, čeprav bolj pozno ter s tema zadovoljili najbolj prizadete občine, med njimi že tudi občino Sv. Peter pri Mariboru. Pri tretji partiji so se že pojavile težkoče, poskočila je koruzi cena. Pri zadnji četrti pošiljki

pa je bilo sploh plačati celo tovarnino, vendar je srezki kmetijski odbor sam kril vse te razlike in stroške ter s tem obvaroval naročnike ostalih občin, ki bodo vsak čas vse zadovoljene, zvišanih izdatkov. Nismo predvidevali, najmanj pa povzročili navedene težkoče pri srezkem kmetijskem odboru, kjer lamo radevolje vsakomur še podrobnejša pojasnila, pa tudi dokazila, da smo storili vse za pravočasno in redno rešitev te pomožne akcije. Maribor, 17. februarja 1933. — Za srezki kmetijski odbor, predsednik: A. Schicker.

Obešenega so našli v Mariboru na Aleksandrovi cesti brezposelnega pekovskega pomočnika Otmarja Filipec.

Fantje, ki pojdete k vojakom,

Kdo bo šel z vami?

Moj tovariš!

»Moj tovariš« je knjiga, ki jo naj vsak katoliški vojaški novinec vzame seboj! Stariši, namesto nauk, ki jih slišijo in pozabijo, dajte sinovom to knjižico s seboj. Knjižica stane 16 Din z rdečo in 20 Din z zlato obrezo. Vsakemu, ki naroči to knjigo za fanta-vojaka, dodamo brezplačno še povest

:: „Vojaški novinec“ ::

Naročila sprejema

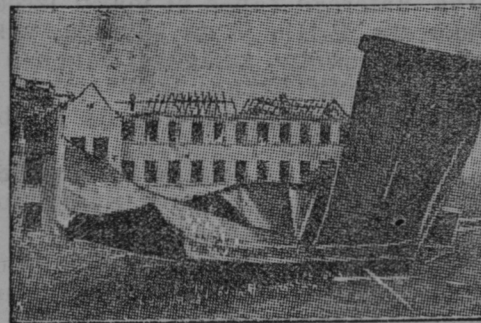
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

nega plena v blagajni pregnani. V prostore so prišli s ponarejenimi ključi.

Prijeta štiriperesna deteljica. Na Ptujski gori in po okolici so izmikali v zadnjem času z nočnimi vlomi: obleko, meso, kure in sploh vse, kar se da odnesti in uporabiti. Orožniki so izročili ptujskemu rodišču štiri ptičke, ki nepošteni posel priznavajo, le da valijo krivdo eden na drugega.

Z verigo po glavi. V ptujsko bolnico je bil prepeljan s prebito lobanjo 25-letni posestniški sin Janez Obranc iz Stoperc. Resno poškodovanega je neznanec v noči pričakal na cesti in ga udaril z verigo po glavi.

Usodepoln priziv. Miha Kiselač iz Žiberc pri Gornji Radgoni je bil lani v Mariboru obsojen na 6 mesecev strogega zapora. Sodišče ga je spoznalo krivega, ker je 24. aprila 1932 udaril s kolom po glavi Alojza Stürzerja ravno na brvi, ki vodi preko potoka. Udarjeni je omahnil v vodo in utonil. Radi prvotne obsodbe sta vložila priziv obsojeni in državni pravdnik. Dne 16. t.

Slike iz strašnega razdejanja v nemškem mestu Neunkirchen, katerega je povzročila eksplozija plina, o kateri smo poročali v zadnji številki.

Zastopnica Združenih držav v danski prestolici Kopenhagen — Ruta Owen.

m. je prišel zgoraj omenjeni slučaj do ponovne obravnave in je bil Kiselač obsojen na 3 leta robije.

Konjač na kolinah. V vasi Ivanovci v gornjem Prekmurju so slavili pri posestniku Kološi kolino. Zbrali so se sorodniki in sosede. Bilo je prav prijetno pri obilni jedi, pijači in godbi. Prišel je mimo vesele hiše poginulo kravo konjač Adolf Lengel v družbi svojega sina. Konjač in sin sta se vsilila med veseljake in izzvala prepir in pretep. Stari Lengel je potegnil iz žepa kuhinjski nož in ga zasadel Jožefu Škrilecu s tako silo v trebuh, da so mu izstopila čreva in je zaboden par ur za tem umrl. Vsi na domači veselici navzoči so bili priče zločinu, a Lengel taji vsako krivdo, dasi je s sinom vred znan kot že predkaznovan nasilnež.

Okrađena ob priliki selitve. Zasebnica Marija Kresnik se je selila iz Novevasi pri Celju v Gaberje pri celjskem mestu. Ob tej priliki ji je sunil neznanec posteljnino in kuhinjske posode za 800 Din.

Pod vlak se je vrgel dne 15. t. m. v Štorah pri Celju 76letni posestnik ter krčmar Franc Debelak iz Štor. Vzrok obupnega dejanja ni znan.

Padel in se ubil. V Ljubljani je padel s Sv. Petra nasipa v Ljublanico

in se ubil strojarski mojster Blaž Letničar.

Radi zapitega tisočaka v Savo. Sava je naplavila pri Krškem truplo posestnika Skopeca iz Turskega lesa pri Dolu. Utopljenca je prepoznala njegova žena, ki je pogrešala moža že nekaj tednov. Pred tremi tedni se je podal Skopec k svoji sestri, ki mu je posodila 1000 Din za nakup krave. Z izposojenim jurjem pa je krenil mož v krčmo in popival, dokler je bilo kaj drobiža v žepu. Ko je bil brez denarja, si je končal življenje s skokom v Savo. Zapušča ženo in 5 nepreskrbljenih otrok.

Skrajna drznost prežarjev. V Gornji Pirašici pri Krškem so imeli pri posestniku Vintarju svatbo. Ker se je pahišni gospodar vnaprej bal nasilja prežarjev, je poklical radi varnosti povabljenih orožnike. Prežarji so se lotili s psokami in strelji žandarjev, ki so streljali in dva drzneža tudi lažje ranili.

Radi uboja dve leti strogega zapora. Dne 4. decembra lanskega leta je ustrelil iz vojaške puške 21letni Jožef Novak, posestniški sin iz Otoka pri Podzemlju na Dolenjskem Jožefa Zupaniča. Obtoženi Novak je bil obsojen dne

Kapitan holandske uporne oklopnice Eikenboom. O uporuh smo obširno pisali zadnjič.

Nemško mesto Neunkirchen pred plin sko eksplozijo.

14. februarja od novomeškega sodišča radi uboja na dve leti strogega zapor.

Radi uboja tri leta ječe. Lani dne 17. novembra je bil zaboden z nožem pred Pavšekovo krčmo na Šmartinski cesti v Ljubljani v pretepu delavec Jož. Rutar. Dobil je v prsa in v glavo 4 sunke, od katerih sta bila dva smrtnonevarna. Rutar je dva dni za tem umrl v ljubljanski bolnici. Dne 14. februarja so dajali za zgoraj omenjeno krvavo dejanje odgovor 3 obtoženci, ki so zvrčali krivdo eden na drugega. Radi uboja in tatvine kolesa je bil obsojen na triletno ječo samski rudar Štefan Verle, eden soudeležencev je bil oproščen, tretji pa je dobil radi tatvine 4 mesece ječe.

Obsodba radi zastrupljenja moža. — Dne 17. februarja je ljubljansko sodišče obravnavalo slučaj zastrupljenja. Obtožena je bila vdova Ivanka Sevšek iz Berinjeka pri Litiji, ker je vedela, da je njen oče Skalar, ki si je pozneje sam končal življenje, zastrupil zeta in Ivankinega moža Ignacija. Ivanka je bila obsojena na 7 let robije.

Opasen tičec na pobegu. Oblast je že dalje časa zasledovala vlomilca in tatu Marijana Čuka, doma iz Trsta. Zasledovanega so prijeli zadnje dni orožniki blizu Krškega in ga oddali v zapore tamošnjega sodišča. Čuk je pa že v noči po aretaciji pobegnil iz ječe.

Ciganska družba vlamlja in krade v noči vse, kar jej pride pod roke krog Mirne peči na Dolenjskem.

Požar je izbruhnil v Spod. Gradišču pri Toplicah v srežu Novo mesto ob polnoči v gospodarskem poslopju posestnika Šetine. Zgorelo je zaneteno poslopje s podom vred, seno in razno orodje. Gasilci so preprečili razmah požara.

Napad na predsednika ameriških Združenih držav. Dne 15. februarja popoldne se je hotel predsednik Združenih držav Severne Amerike Roosevelt odpeljati v družbi čikaškega župana Čermaka iz kopališča Miami v Njujork. Množice so zaustavile predsedni-

kov avtomobil in Roosevelt se je dvignil, da bi nagovoril navdušene somišljenike. Med govorom se je preril do avtomobila moški, ki je vzklikal govorniku. V bližini avtomobila pa je potegnil revolver in oddal proti predsedniku šest streliv. Nobena krogla ni zadela Roosevelta, pač pa sta dve prav opasno pogodili čikaškega župana Čermaka. Ranjene so bile še tri druge osebe. Napadalec je 33letni italijanski zidar Zingara, ki je sodeloval pred 10 leti pri atentatu na italijanskega kralja Viktorja Emanuela, nakar je pobegnil v inozemstvo in prišel v Ameriko pred 5 leti. Zingara je anarhist in je po aretaciji izrazil obžalovanje, ker mu atentat na predsednika ni uspel.

Iščemo in oddajamo. Dan na dan dobivamo od siromašnih staršev iz mesta in z dežele prošnje za namestitev ukaželnih dečkov za razne obrti. Za oddati imamo več vajencev in vajenk za trgovino, mehaniško stroko, krojaštvo, modistinje, brivnice, hotelirje, tesarstvo, kovaštvo itd. Za vse te poklice so nam dobrodošli šefi, ozir. mojstri, ki bi sprejeli vajence z vso oskrbo. Nadalje pa iščemo vajence za pekovo in mesarsko obrt. Starši, ki bi oddali vajence za ta dva poklica, naj se

takoj javijo. Ponovno pa prosimo tudi mojstre za ostale poklice, da se nam javijo, kakor tudi vajence za katerikoli poklic. Prosimo, pišite na: Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 17.

Proti kašlju, hripavosti, kataru. Kot staro preizkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu dihalnih organov, hripavosti in zasluženju so znane skoro po vsem svetu Kaiserjeve prsne karamele in se dobijo sedaj v originalni kakovosti v lekarnah, drogerijah in kjer so vidni plakati. V lastnem interesu konzumentov je, da izrecno zahtevajo originalno kakovost (cena 5 Din za vrečico ali 12 Din za ploč. škatljo), ker se nahajajo v prometu tudi ničeva ponarejanja, katera zdravju prej škodijo kot koristijo.

★

Glad in nemiri v Rusiji.

Znameniti Peter Struve piše v svojem listu: »Slab iztek petletke visi kot težek tovor na vratu sovjetske oblasti in jo vleče k tlom. Ta slab iztek ni v tem, da bi ne bile dograjene te ali one tovarne, marveč v tem, da kljub velikanskim žrtvam in naporom prebivalci sovjetske Rusije dandanes neizmer- no slabše živé kot so kdaj poprej.«

V celi južni Rusiji — v Ukrajini, ob Donu, ob Kubanu in na severnem Kav-

Angleški častnik je iznašel električno puško, ki ne dela ropota in pri streljanju ne širi nobenega duha.

Kurent.

(Nar. legenda.)

Nekoč sta potovala Bog in sv. Peter po svetu. Prišla sta v neko vas in Bog reče sv. Petru, naj kupi vrvi. Potem sta šla v velik gozd. Tam je živel ropar po imenu Kurent. Vsakega človeka, ki je šel skozi gozd, je ujel, ga oropal in na posled ubil. Zdaj stopita tudi Bog in Peter v gozd. Kurent je zakričal nad njima, kakor da bi tulil vihar: »Vse mi dajta, kar imata!«

Bog pa reče Petru: »Vrzi nanj vrvi!«

Peter to hiro stori, in iz roparja postane takoj vol, katerega žene potem sv. Peter s seboj. Nato prideta v

Pavel Keller:

7. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenci“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Mi pa smo takoj vedeli, da nekaj namerava, in ne da bi se mogli sporazumeti, je vsak sklenil, da se okoristi s tem, naj pride že, kar hoče. Tedaj smo prišli do dolgega plazu. Vsak vé, kako strm je; le najsigurnejši smučar lahko zdrči po njem. Prava pot v smrt. Divje smo zdrčali navzdol. Obmejnih stražnikov je gotovo padlo sedem. Nekateri so zakričali. Nas nobeden ni padel. Haha!

Naenkrat je zadonel do mozga segajoč krik, krik, ki nas je vse pretresel.

»Jaz ne morem več živeti! Umrl bom!«

In Jernej se je pognal v strahotni prepad mrzlega žleba. Strašansko smo se prestrašili. Stražniki so zadržali. Vsi so zavpili. Zopet so padali nespretni, prekopicnili so se drug čez dru-

gega, nekaj si jih je polomilo kosti, kričali so, tulili. Drugi so drseli proti žlebu, da bi pogledali po Jerneju. In to je bil za nas pravi trenutek. »V beg, fantje, v beg!«

Podrli smo tiste, ki so nam stali blizu in bliskovito izginili v gozdu. Predno so mogli stražniki pograbit puške, nas že ni bilo več. Le za nami, žabe polamane; Neumno so streljali kar v temo, zadeli pa niso nobenega.

No, in potem se nismo več mudili. Prekrižali smo južno pobočje hriba in sedaj smo tu. Najboljšega smo pa le izgubili.

»Da, kdor pade v mrzli žleb, je izgubljen,« je zamolklo pristavil eden.

»Za nas se je žrtvoval!«

Vedno je za nas najtežje posle vzel na svoje rame!«

In nekateri so začeli jokati. — Tihotapci so jokali po svojem izgubljenem kolovodji. —

Tedaj se je zgodil čudež. Vrata so se odprla in čez praž je stopila počrnela postava.

»Dober večer, fantje, tukaj sem zopet!«

kazu, v teh žitnicah Rusije — dandanes vladata glad in beda. Lačni kmetje in delavci polnijo vozove na železnici in se vozijo v mesta. Prebivalstvo zapušča svoje stalne domove in beži nevedé kam, da bi našlo kruha.

Nek potnik, ki je prišel iz Rusije, pravi, da se ljudje v južni Rusiji ne drže več svojih bivališč, marveč so postali kočevniki. Kateri niso pridelniki kakim tovarnam ali kolhozom, jih ni mogoče obdržati v domačem kraju. Kakor gladna zver dirjajo okrog in se ne bojé nobene nevarnosti, da bi se le nasitili.

V bližini Harkova so razpostavljeni oddelki rdeče vojske, kateri branijo gladnemu ljudstvu dohod v središče države. Naprej pustijo le potnike, ki imajo posebno dovoljenje. V Kijevu, v Odesi, v Harkovu in v drugih mestih južne Rusije so teden za tednom nemiri gladnih ljudi, ki napadajo trgovine in skladišča živil.

V Simferopolu so z revolverjem težko ranili komisarja Červinskega, ki je nadzoroval komunistično stranko v kolhozih Džankojškega okraja.

V Lugansku so se udarili delavci in kolhozniki z milico in »udarniki«. V Novorosijsku so skušali delavci ustaviti nakladanje zrna na ladje.

V Saratovu so delavci v tovarnah stavkali pol ure v znak protesta, ker so jim zmanjšali dnevno porcijo kru-

ha. Med delavci so krožili listki z napisom, da naj bi se odstranila vlada Stalina, ki je kriva, da strada delovno ljudstvo.

M skovski dopisnik »Severne teleg. agenture« poroča, da so v Orenburgu na Novega leta dan tolpe delavcev, Kazakov in Kirgizov, napadle skladišča živil in so jih razrušile. Hudo so se udarili čekisti in Kazaki.

V zadnjem času so bile v Rusiji na raznih krajih manjše vstaje. Uprli so se kubanski Kazaki, a po 12dnevnem boju so jih boljševiki vendar premagali. Postrelili so brez usmiljenja vse osebe, ki so bile količkaj sumljive, da so se udeležile vstaje. Okrog 50.000 prebivalcev pa so prepeljali na sever, da bodo opravljali prisilna dela.

Tudi v Sibiriji je bilo več vstaj. Uporniki so razrušili mostove, napadli vlake, oropali trgovce itd.

Knez Sergej Volkovski pripoveduje v svojih »Spominih«, da so takrat, ko je bival še v Moskvi (okrog leta 1920) komunistični govorniki tako govorili ljudstvu: »Popi (duhovniki) vam obe-tajo raj po smrti, a mi vam ga dajemo že tukaj na zemlji«. Toda nad 15 let že boljševiki vladajo v Rusiji, a raja še ni. Tudi ni nikakih znakov, da bi raj prišel. Pač pa opazujemo v Rusiji vedno večjo nezadovoljnost ljudstva, vedno večjo revščino in pomanjkanje. Bog nas varuj takega boljševiškega »raja«!

je kolikor toliko razumen in izobražen. Takšno izobrazbo si pridobimo, ker nam niso dana gmojna sredstva na razpolago, najlažje v društvih. V društvih pa le tedaj, če bo vladala med nami bratska ljubezen, pravo veselje do društva in delavnost. Da, delati je treba, in sicer z združenimi močmi, in uspehi bo zagamčen! Sedaj pa še eno besedo! Če že imamo društvo, ki smo si ga že dolgo želeli (namreč prosvetno društvo) in za katerega smo, čeprav s težavno osebno agitacijo pridobili precej članov, aktivnih in podpornih, ter si izvolili odbor, nekaj pa le nimamo. Dvorane nimamo! Mladina! Solo pa imamo. Čeprav je tri ure oddaljena od nas, oklenimo se je! To poslopje, ki nas je sprejelo kot otroke, kjer smo dobili temelje za pravo izobrazbo, to poslopje naj nam bo tudi zdaj, ko ga ne posečemo več kot šolarji, pripomoček izobrazbe. Mlatiče prazne slame, t. j. take, ki pridobivajo kulturo v gostilni, skušajte z lepimi besedami pridobiti na našo stran. Tudi takšne, ki sedaj samo kritizirajo. Kritika je potrebna, toda samo kritizirati in nič delati, ni potrebno! Torej sloga in delo v krščanskem in narodnem smislu in uspeh ne bo izostal. — Franc Kojnik, Sv. Lovrenc nad Prožinom.

— — —

Kamnica. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 26. februarja v Slomšekovi dvorani veseloigro »Nesrečni samci«. K prav obilni udeležbi vabijo odbor.

Hoče. Prosvetno društvo Hoče priredi prihodnjo nedeljo družabni večer v prostorih gostilne Frangež-Rečnik v Hočah. Začetek ob 4. uri popoldne.

Št. Janž na Dravskem polju. V nedeljo dne 26. februarja bomo igrali veseloigro »Dve nevesti«. Igra je kakor nalašč za pustni čas.

Vurberg. Na pustno nedeljo dne 26. t. m., se hočejo fantje, ki so včlanjeni v novi fantovski organizaciji, postaviti s prvim delom. Popoldne po večernicah vprizorijo v »Župnijskem domu« sedanjemu času primerno igro, polno humorja. Imenuje se »Urban Smuk« in jo je po Jurčičevi povesti dramatiziral domači g. župnik. Po predstavi pa še fantje zapoje več pesmi. Prav iz srca ste vabljeni vsi, ki bi se radi na pustno nedeljo razveselili in zabavali.

Besede kmečki mladini.

Živimo v času splošnega kulturnega napredka. Slovenska kmečka mladina, tako vdana katoliški veri, zemlji in narodu, je začutila potrebo po izobrazbi bolj ko kedaj prej. Pa se je začela zbirati in se organizirati v društva, zveze in krožke. Eni prej, dru-

gi zopet pozneje. Skoraj bi lahko rekel, da je ni gorske vasice, kamor ne bi bil prodrl sodobni prosvetni duh. Če je kraj še tako zapuščen in Bogu za hrbtom, kakor pravijo, par fantov in deklet se lahko združi. Saj ni treba, da bi bili samo od 16 do 20 let stari, saj si ni treba misliti, da morajo biti samo boljši ljudje; samo da se razumejo med seboj in da so si dobri. Vidite, tak-le primer nam pa ugaja! Kmečka mladina! To-le si zapomnimo! Sedaj ne živimo več v času, ko je zadostovalo to, kar smo znali ob izstopu iz šole s 14. letom. Sedaj živimo v času večje kulturne potrebe. Vsakemu je potrebno, da

»Jernej,« so zavpili vsi, »Jernej! Ali si res ti! Ali pa je le tvoj duh?»

»Jaz sem.«

»Ali nisi mrtev?»

»Mi ne pride na misel!«

Tedaj so začeli razigrano vriskati. Sedaj so res skoraj vsi jokali od veselja. Tulili so: »Živi! Živi! Zdrav je!«

»Da, fantje, tukaj sem!« Smeje se je črni Jernej sedel k mizi in napil vsej šestorici, ki so sedeli tam: »Na zdravje!« Sicer so vedno morali biti vsi zelo trezni; le kadar so obhajali kako »zmago«, so smeli piti.

»Kako je le mogoče, da si odnesel zdravo kožo pri skoku v žleb?»

»Vaja, dragi moji! Če nimam kaj delati, se vadim in urim. V vse te preplete luknje in prepade v gorah sem že skočil, če ni bilo mogoče, da bi jih preskočil. In najtrši oreh je ravno tisti mrzli žleb. Kdor tja doli kar tako skoči, gotovo mrtev obleži. Jaz pa sem bil poiskal kraj, kjer lahko skačeš od mesta do mesta, od enega skak-

ljaja do drugega, in tako prideš po teh, malo nerodnih stopnicah seveda, nepoškodovan na dno.

Tihotapci so oboževali svojega vodjo. Ta pa je vtaknil klobaso in žemljo, ki mu jo je Blažun prinesel na mizo, v žep, vstal in rekel:

»Tako moramo od tod! Ko sem prilezel iz mrzlega žleba, sem se pognal proti meji; tam pa sem opazil, da se je vse pripravljalo za nami. Seveda so bili telefonično obveščeni. Prišli bodo čez Medvedovo selo. Zato takoj proti drugi strani! Oče Blažun naj hitro vse pospravi; mislim, da pride danes še obisk k tebi!«

V kratkem času so se tihotapci porazgubili v noč.

Ko so bili tihotapci odšli, je oče Blažun hitro zabrisal vse sledove za njimi, krožnike, kozarce, vilice in nože v največji naglici v kuhinji pomil in obrisal ter vse razporedil, kamor je sodilo. Komaj pa je upihnil luč, je zunaj nekdo močno potrkal na vrata. Bili so obmejni stražniki. Blažun in hlapec sta prav počasi pridrsala k vratom.

drugo vas. Tu gresta k pridnemu kmetu in Gospod mu ponudi vola zastonj. Kmet ga vzame vesel, Bog pa mu reče:

»Črez 7 let prideva po vola. V tem času ga ne smeš oddati, ne tepsti in ne zaklati! Če boš tako storil, bo vsako leto dobro. Najbolj rodovitno bo sedmo leto.«

Vse je bilo tako, kakor je rekel Bog. Vsako leto je bilo rodovitno. Toliko je bilo vsega, da sploh ni bilo več revnih ljudi. Povsodi so vedeli, zakaj je vse tako lepo. Sedmo leto so se zbrali ljudje, lepo oblečeni, so gonili vola po vasi ter delali z njim šale. Bog in sv. Peter

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Da bo pri nas nekaj predpustne zabave, priredi tukajšnje gasilno društvo na pustno nedeljo, to je dne 26. februarja, popoldne po večernicah v šoli Golarjevo šaloigro v treh dejanjih »Dve nevesti«.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Ne pozabite v nedeljo dne 26. februarja priti in pogledat nad vse smešne in zanimive »Karlove tete!« Da bode predstava popolnejša, še bodo pevci zapeli »Snubachi«, spevoigro.

Fepela pri Radencih. Na pustno nedeljo dne 26. t. m. priredi kapelsko bralno društvo v restavraciji pri g. Maršiku v Radencih trodejsko šaloigro »Trojčki«.

Središče ob Dravi. Ker z ozirom na javni red in mir sresko načelstvo ni dovolilo igre »Zmešnjava nad zmešnjavo« za dne 19. t. m., se ista vrši dne 26. februarja ob 7. uri zvečer v Društvenem domu.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo priredi v nedeljo dne 26. t. m. šaloigro v dveh dejanjih »Jurčki« in burko »Mutasti muzikant«. Nastopijo tamburaši z novimi komadi, moški in mešani zbor.

Št. Janž pri Velenju. Na pustno nedeljo, dne 26. februarja, ob treh popoldne, priredi Prosvetno društvo v Slomšekovi dvorani dve burki »Ne kliči vraga« in »Čarodejna brivnica«. Pomnoženi pevski zbor zapoje venček slovenskih narodnih pesmi. Nastopi tudi prvič moški zbor fantovskega krožka. Slišimo, da nas obiščejo tudi dobernski vrli pevci s svojim novim pevovodjem. Dobrodošli!

Št. Ilj pri Velenju. Naši fantje in dekleta ponovijo na pustno nedeljo dne 26. februarja v Društvenem domu burki »Prisiljen stan je zaničevan« in »Strah z dolgo roko«.

Pelzela. Fantovski odsek Kat. prosvetnega društva ponvi na splošno željo občinstva igro »Guzaj« in »Idealna tašča«, burka v 1 dejanju, v nedeljo dne 26. t. m. v Prosvetnem domu.

Ponikva ob južni železnici. Kat. prosvetno društvo na Ponikvi ob južni žel. priredi prihodnjo nedeljo dne 26. februarja, ob treh popoldne v šolskih prostorih ganljivo igro »Pri kapelici«.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Pustna nedelja nam obeta veliko veselja in zabave. Prosvet-

»Vojaški novinec«, povest, dobiš brezplačno, ako naročiš knjigo »Moj tovariš«, ki naj spremlja vse slovenske fante, kateri odhajajo kot vojaški novinci od doma. Knjiga »Moj tovariš« bo fantom pravi angel varih na poti. Vsakdo, ki hoče, da bodo ostali fantje, kakor so od doma šli, naj oskrbi za spomin na vojaško vežbo to knjigo! — Cena knjigi je 16 Din in z zlato obrezo 20 Din. Naročila prejema: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

no društvo »Slomšek« priredi ta dan bogat srečolov z okroglo 300 lepih dobitkov. Društvo se zahvaljuje vsem blagim darovalcem! Da so dobitki lepi in bogati, se lahko zagotavlja vnaprej, potrdi pa to tudi in obrazloži ponkovška marljiva Katrica kot pridna nabiravka dobitkov. Zato nikomur ne bo žal, ako se odzove vabilu. Srečke se prodajajo do začetka prireditve, cena srečki samo 1 Din. Posebne vstopnine ne bo! Na svidenje!

Sv. Lovrenc pod Prožinom. Tukajšnji člani in članice bodočega Prosvetnega društva priredijo na pustno nedeljo dne 26. t. m., v dvorani ljudske šole, čarobno veseloigro »Lumpaci vagabund, ali: Zanikerna trojica«. Pričetek ob treh popoldne. Cene običajne. Kdor se hoče še enkrat letos do solz nasmejati, je prigrčno vabljen! Ker se kaj takega malokdaj vidi, pridite, ne bo vam žal! Vljudno vabi — odbor.

Pišce. Na pustno nedeljo dne 26. t. m., popoldne po večernicah, priredi Prosvetno društvo v Slomškovem domu veseloigro »Babilon«. Smeha bo na cente in poceni.

Sevnica ob Savi. Naše katoliško prosvetno društvo »Slomšek« priredi v nedeljo dne 26. februarja, ob treh popoldne, zanimivo Vombbergerjevo igro »Voda«.

Pristanek v afriški divjini.

Angleški letalki Page in Sale Barker, ki sta bili primorani na povratku iz Kapstadta (čisto na koncu južne Afrike) v London se spustiti na tla v bližini angleške kolonije Nairobi v di-

vjini Afrike, ju je otel po 48urnem pogrešanju sigurne smrti angleški letalec. Letalki sta še sedaj v bolnici v Nairobi. Page si je zlomila pri pristanku nogo tako, da so jej izstopile prelomljene kosti. Sale Barker se je ranila na glavi. Obe je pa tresla dolgo časa po nesreči mrzlica radi prestanih naporov in razburjenja.

Ko je zagledal angleški letalec Tamur kakih 50 milj proč od Nairobi razbito letalo, je spoznal v bližini tudi žensko, ki mu je dajala znamenja z robcem. Kmalu za tem se je spustil z živili in zdravili založenim letalom stotnik Francombe na zemljo kake 3 milje proč od mesta nesreče, kjer je bil pristanek mogoč. Po pristanku se je preril stotnik skozi goščavo do ponesrečene letalke Barker, ki je jokala pri pogledu na rešitelja. Njena tovarišica Page je ležala na tleh z zlomljeno nogo in se ni mogla ganiti. Letalec je napravil s pomočjo lažje poškodovane letalke nosala in slednjič se mu je le posrečilo, da je privlekel ranjeno iz divjine do letala. Med tem so že bili prihiteli avtomobili in njih lastniki so pomagali spraviti ranjeno v letalo. Po rešitvi je lažje poškodovana gospodična Sale Barker dala o zasilem pristanku sledečo izjavo: »Zgubili sva se v oblakih in sva morali leteti na slepo srečo, ko je naenkrat zadelo letalo v popolni temi ob pobočje hriba. Tovarišica je padla pod stroj in komaj in komaj sem jo potegnila izpod razvalin aeroplana. Radi čisto zdrobljene noge je trpela hude bolečine. Noč po nesreči sva prebili iz strahu pred zverinami brez spanja. Tulenje divjih živali, ki je odmevalo od blizu iz divjine, naju je vznemirjalo. Imeli sva le čokolado in dateljne, a niti požirka vode. Zastonj sem iskala, ko se je zdnilo, da bi zagledala kako človeško bitje ali izvirek vode. Še po eni s strahom in trepetom prestani noči sva zgubili vsako upanje, da bi še bila sploh mogoča najina rešitev. Slednjič, zgodaj v jutro sem zapazila domačina, a zopet sem zapad-

sta res prišla na ta dan v vas. Gospod reče vsem, ki so bili okoli vola: »Takšnih let ne bo nikoli več!«

Nato sta vodila vola s seboj in sta odšla. Zunaj vasi pa je rekel Bog sv. Petru, naj vzame volu vrv z vrata. Takoj je bil vol zopet človek. Kurent je prosil Boga milosti. Gospod mu je odpustil vse, Kurent pa je šel v kraj daleč preko morja in tam je živel do smrti.

Veljaven vzrok.

Neki oče je silil svojega še celo mladega sina, naj se oženi.

»Kaj se vam tako mudi?« reče očetu njegov prijatelj, »pustite ga, da saj dobro k pameti pride.«

»Kdo je zunaj?« je vprašal Blažun.

»Obmejna straža! Odprite!«

»Ne odprem! Tihotapci se potikajo po okoli, vlomilci in druga sodrga. Ne odprem!«

»Odprite, ali pa ulomimo vrata!«

Blažun je odprl okence v gostilniški sobi in zelo previdno pogledal v noč.

»Da, res so obmejni stražniki!« je rekel glasno in odprl nato vrata.

Stražniki so se prignetli v hišo.

»Prižgite luč! Svetlo luč! Hišna preiskava! — Ali je kaj tujih ljudi v tej hiši — tihotapev? Povejte nam po resnici!«

»Dva moška sva tu, moj hlapec in jaz. Potem je v hiši še kuharica, stara Liza, toda ona ni moški!«

»Ne norčujte se iz nas! Mi smo po službenih opravkih!«

Stražniki so odpeli smučke in jih prinesli v vežo, čeprav se je Blažun zelo hudoval, češ, da mu bodo nanosili snežnice v vežo, ki je bila ravno poribana.

»Hišna preiskava! Pospremite nas!«

Blažun je rekel, da so mu za to pošle vse moči. Strah zaradi tega napada ponoči ga je čisto ohromel. Ključke jim rad izroči vse; sam pa mora v posteljo, trese se po vsem životu, ker njemu, staremu možu, čigar pravičnost je znana, prisodijo hišno preiskavo ponoči. In res je šel v svojo spalnico.

Stražniki so preteknili hišo od kleti do podstrešja, preiskali dvorišče, skedenj, kolarne, celo hleve. Ko so prišli v Blažunovo spalnico, je sedel mož ves zaskrbljen pri mizi in bral Sveto pismo.

»Knjigo Hibovo berem,« je rekel otožno; »knjigo tolažbe za vse pravične, ki morajo trpeti. To knjigo berem.« —

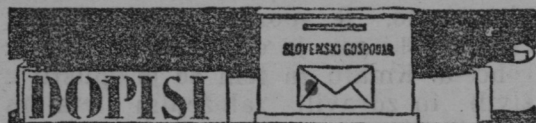
Naenkrat krik iz veže.

Tistega, ki so ga bili postavili na pragu za stražo, so našli v veži zvezanega in z zamašenimi usti. Vse smučke so bile izginile.

»Smučke so nam ukradene!« so zavpili obmejni stražniki. Poklicali so gostilničarja. Prišel je šele čez čas z boguudanim obrazom in nekaj mrmral o »kazni božji«.

la obupu, ko je zbežal črnc pri pogledu na-me. Tekla sem za njim in končno je počakal. Kolikor sem mogla, sem ga pomirila s kazanjem. Prepričal se je, da mu ne preti nobena nevarnost, in da sva res v največji sili. Pokazal nama je studenec. To je bila prva voda tekom 36 ur, s katero sem si omočila usta. Zamorec je storil za naju, koli-

kor je mogel in se je podal do bližnje naselbine po pomoč. Med njegovim odhodom sem zagledala letalca nad nama, ki sicer ni mogel pristati radi goščave, pač pa je alarmiral rešilni oddelek v Nairobi. Najino letalo se je ob pristanku čisto razbilo in le ena perut je še bila uporabna za nosala za težko ranjeno spremljevalko Page.»

Kamnica pri Mariboru. V Rošpahu nas je zadela velika žalost, ker smo položili k večnemu počitku našo ljubo mater Marijo Zorec. Umrila je v starosti 67 let dne 28. januarja t.l. Velika množica ljudi jo je prišla kropiti. Pospremili smo jo k ljubemu miru in v večno veselje. Saj se je dosti mučila in trpela na svetu. Bila je pridna in skrbna gospodinja ter dobra mati. Zapustila je moža in 4 hčerke, ki zelo žaluje zanjo. Naj v miru počiva! — V doči od 10. na 11. februarja je bilo ukrađenih osem lepih kokoši g. Dolinšku na Kamnici. — Predpustno veselico s prostim vstopom priredi kamniško prostovoljno gasilno društvo v gostilni Hiter v nedeljo dne 26. februarja, od 19. ure naprej. Dobrodošli!

Sv. Jernej nad Muto. V minulem tednu sta bila tukaj dva pogreba, redkost, navadno se mrlički pokopljejo na Muti. V četrtek dne 9. februarja je bila pokopana posestnica Marija Gracej, rojena Preglav, po domače Nunčič, stara 43 let. Vodenica jo je spravila v grob. Pretresljiv je bil jok otročičev ob materinem grobu na pokopališču. V soboto dne 11. febr., je bil pogreb posestnika Karola Palko po domače Ledinek, ki je umrl za vnetjem pljuč, star 73 let; nedavno se je hudo prehladil. Pokojni je rad glasno molil v cerkvi sv. rožni venec, pa tudi ob drugih priložnostih, sicer pa je bil vesele in šaljive narave. Naj počiva v miru! Ko se je v četrtek zvonilo obeh mrličema, je počil veliki zvon. Malokateri cerkev ima to veselje, da bi bila ohranila dva zvonova izza svetovne vojne, zato je ta slučaj obžalovanja vreden, ker je bilo zvonilo

še iz prav čistega materiala iz časa davno pred svetovno vojno.

Kotlje. G. ban je z odlokom z dne 6. t. m. 4. izvoljene odbornike tukajšnje občine razrešil njihove službe in sicer so to: Trup Anton, I. občinski svetovalec; Zvartnik Florijan, blagajničar; Kos Blaž in Lesjak Alojz. Vsi so že dolgo leta vestno vršili svojo službo, zlasti Trup Anton je radi svojega neumornega ter požrtvovalnega dela za občino užival splošen ugled in spoštovanje, je po prevratu tudi šest let občini županoval in bil tudi pri zadnjih volitvah soglasno zopet za župana izvoljen, pa je to čast odklonil. Kot mož korenjak je za časa vojne radi svojega narodnega prepričanja in odločnega nastopa moral veliko trpeti in je v priznanje svojih zaslug za blagor občine in države bil tudi odlikovan z redom sv. Save V. razreda. Novoimenovani občinski odborniki so gg.: Gradišnik Matija, Kolar Anton, Merkač Filip in Zakel Vinko.

Fram. V nedeljo dne 12. t. m. je umrl na Požegu Franc Mom, po domače Dogec. Za dobrim in vzglednim možem žalujejo vsi vaščani, vsem je bil priljubljen. Naj počiva v miru, njegovi družini naše iskreno sožalje! — Pogreba gospe Ane Rozman dne 13. t. m. v Mariboru se je udeležilo veliko Framčanov, tudi gasilci in pevski zbor, ki je zapel žalostinko. Blaga gospa je vsako poletje bivala v svojem dvorcu v Framu in ohranili jo bomo v hvalenjem spominu!

Sv. Martin pri Vurbergu. O presneti predpust, vse sili v zakonski jarem! Pretečeno nedeljo je bilo oklicanih kar 11 parov, eden si pripelje nevesto iz druge fare, zopet druga pa ženina od drugod. V Spodnji Koreni se je poročil na svojem posestvu Ignac Tepeh s Terezijo Dvoršak. Oba sta bila pridna člana Marijine družbe in čitatelja naših listov. V

Ciglencah se je poročil Jožef Vuzem, dolgoletni član bivšega »Orla« in Orlovske srenje, saj je bil v obeh odborih dosti let, ter član Marijine družbe, soustanovitelj ljudske posojilnice in član načelstva pašniške in gozdne zadruge ter posestnik, vrl agitator za naše liste; nevesto si je pripeljal iz Ptuja. V Spodnjem Dupleku se je poročil Poldek Grajfoner z Drozgo dekle, Konrad Paulin z Marijo Čeh od Sv. Barbare. — V Ciglencah se je dogodil žalosten slučaj uboja. Jakob Šuen, posestnik, je do smrti obstrelil očeta več otrok Janeza Slaniča. Rajni je bil priden delavec, zmiraj zvest svojemu gospodarju. Naj počiva v miru! Nagle in žalostne smrti reši nas, o Bog!

Sv. Barbara v Slov. gor. Bridko gospodari božja dekla smrt po občini Koreni, letos je ugrabila že devet oseb iz te občine. V zadnjem času je bogu vdano preminul Anton Glonar, posestnik v Zgornji Koreni, mož poštenjak, skrben gospodar, veren katoličan in dober Slovenec. Rajni je vse svoje otroke dobro vzgojil. Najstarejši sin dr. Jože Glonar je bibliotekar v Ljubljani, drugi sin Ivan je komandir žand. stanice v Celju, preje v Laškem. Ostala dva sinova in tri hčere so že sami svoji gospodarji. Celi družini Glonarjevi naše iskreno sožalje! — V Spodnji Koreni je preminul Peter Pulko, bivši posestnik in veren kristjan, in Marija Kamler, posestnica in dobra gospodinja, katere je nešteto let sama kot vdova pošteno gospodarila na svojem posestvu. Vsi navedeni so bili zvesti naročniki našega »Slovenskega gospodarja« mnogo let že. — V Zgornji Koreni so umrli Lina Bezjak in Neža Kraner in občinski revež Jože Kramberger. Vsem bodi Bog milostljiv sodnik! Preostanim naše sožalje! — Da ne boste mislili, gospod urednik, da tukaj ljudje samo umirajo, Vam moram tudi nekaj omeniti o gostijah. V Zgornji Koreni se je poročila Roza Verlič, posestnica, ženina pa si je našla v št. Petru v Trčovi Lipovnika. Ker pa so se v Žikarcu bali, da bodo vlekli ploč, imajo tam kar tri neveste. Vinko Medved, mesar, se je poročil s posestnico Barbiko Gomilšek na njeni dom. Vsem daj Bog obilo sreče in blagoslova! — Občina Korena dobi brezposelne delavce za nadaljno gradnjo ceste. Prosimogospode pri banski upravi in pri okrajnem cest-

Tisti, ki je stražil pri vratih, je povedal, da se je vzdignil zunaj nenadoma metež; bila je črna tema, tedaj pa je kakor iz tal zrastle črna postava in skočila ob njem kvišku. Predno je prišel do sape, ga je začela daviti, da je izgubil zavest. Ko se je prebudil v veži, je imel usta zamašena, noge in roke zvezane. In smuči ni bilo nikjer več.»

Tresoč se od jeze so stali obmejni stražniki v veži. Bili so vrli ljudje, ki so zvesto vršili svojo službo, in pogumni. Sedaj pa so jih potolkli njihovi neizprosni sovražniki, tihotapci.

Blažun je še vedno z nepremičnim obrazom stal pred njimi. Vprašal je:

»Ali ste našli v moji hiši kaj protipostavnega?«

»Ne,« so se jezili stražniki.

»Potem je vašega službenega opravka tukaj pač konec in prosim vas zelo vljudno, da zapustite mojo gostilno.«

Okrog voglov je tulila snežna vihra, smuči pa niso imeli več. Kam naj se obrnejo sedaj v tej strašni noči? Tedaj je izpregovoril Blažun:

»V Svetem pismu je zapisano: Blagor usmiljenim, in je še zapisano: Prenočite tujce. Huda noč je. Gospodje naj kar ostanejo v moji gostilniški sobi.«

Radi ali neradi so stražniki sprejeli to ponudbo. Snežna vihra je postajala vedno silnejša, stražniki pa so sedeli ob turobni luči edine svetilke, ki jim jo je dovolil prižgati gostilničar. Železna peč se je že zdavnej ohladila; bilo je mrzlo, stražnike je zeblo, zlovoljni so použili to, kar so imeli še s seboj. Višjega stražnika, čigar sum je bil padel na Blažunovo gostilno, sicer niso gledali preveč prijazno, vendar pa je imel končno le prav, ko je trdil, da je imela tu neka sodrga svoje prste vmes.

Medtem pa je Blažun zaprl Sveto pismo, legel v posteljo in se smejal.

(Dalje sledi.)

»Potlej, prijatelj, mu oče odgovori, »se pa ne bo več ženil.«

Prepoznen strah.

Neki zapravljevec je rekel svojemu prijatelju, da res sam spozna, da hode kot berač umrl, ako bo še dalje tako potratno živel.

»Veš kaj, ljubi moj, mu odgovori prijatelj, »jaz se pa za te še kaj več bojim. Ako jo boš tako uganjal, boš še kot berač živel.«

Dve slabi vinski lastnosti.

Tudi dve slabi lastnosti ima vino: če ti vode vanj vliješ, ga zmešaš in pokvariš; če je pa ne, tedaj pa vino tebe zmeša in te pokvari.«

Širite „Slov. gospodarja“!

nem odboru še za podporo za voznike, da bo mogli spraviti dovolj kamenja in gramoza na cesto, česar smo pač najhuje potrebni!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Poročil se je dne 6. februarja v farni cerkvi pri Sv. Trojici v Slov. goricah iz ugledne hiše posestniški sin Senekovič Franc iz Trstenika z gđ. Štefan'jo Rojs iz Oseka, katerima želimo prav obilno sreče!

Sv. Andraž v Slov. gor. Iz pozemeljske doline se je povzdignila v višine, kjer pozemeljsko oko se ji solzilo več ne bo! Te vrstice so se uresničile v naši župniji. Ko so na prvi petek opoldne tako bridko zadoneli zvonovi in naznanili celi župniji žalostno vest, da je božja poslanka (smrt) zahtevala prvo žrtev v novem letu pridno mladenko Liziko Suhač, kmetsko hči iz Vitomarec. Komaj 19 pomladi je doživela in že je morala v prezgodnji hladni grob. Pokojna Lizika je bila vrlo pridna mladenka in lep zgled potrpežljivosti v bolezni. Svojo mučeniško bolezen (kostno jetiko), katera jo je mučila pet mesecev, je Bogu vdano prenašala. Še pred dobrim mesecem je bila na bolniški postelji sprejeta v Marijino družbo, da bi z Marijino pomočjo lažje prenašala svojo bolezen. In res! Marija ni zapustila svoje hčerke ob njeni smrtni uri, saj jo je ravno na prvi petek spremljala pred prestol božjega Srca Jezusovega, da ji da krono večnega življenja. Pogreb, ki se je vršil v nedeljo po večernicah, je bil prav lep. Belo oblečena dekleta z zastavo in križem so jo spremljala na njeni zadnji poti. Pri odprtem grobu se je z iskrenimi besedami poslovil od nje družbeni voditelj g. župnik. Zgledna mladenka, počivaj v miru! — Pretekli pondeljek se je poročil organist Feliks Zavec iz Vitomarec s pridno mladenko, cerkveno pevko Genico Rojko. Iz srca želimo, da bi novoporočenca še dolgo let s svojim krasnim petjem poveljevala čast božjo. — Poročila se je tudi družbenica Lizika Repič, posestniška hči iz Andrejec. Za spremljevalca na življenjski poti je dobila Martina Kuri, posestniškega sina iz Čagone, župnija Sv. Anton v Slov. gor. Daj dobri Bog, da bi njihov zakon bil srečen! — Preteklo leto je bilo v naši župniji rojenih 45, umrlo je 36 faranov, porok smo imeli samo 3. Vzrok je seveda kriza. — Pogreša se od 30. 8. 1932 tukajšnji župljan Anton Zeleznik iz Rjavec. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na občinski urad Sv. Andraž v Slov. gor.

Mala Nedelja. Kar smo pričakovali, to se je pretekli teden zgodilo: Slomšekovo prosvetno društvo ne sme več igrati v društveni dvorani. Utemeljitev odpovedi je zelo jalova in bi je logiki naravnost v obraz. Slomšekovo prosvetno društvo je s poslanico jugoslovanskih škofov v zvezi toliko, kolikor je bilo kulturno društvo s Piccardovim izletom v stratosfero. In vendar taka utemeljitev! Pa nič ne del! Človek se rad izseli iz tuje hiše, kjer mu lastnik vsak hip lahko zviša stanarino, ter si uredi stanovanje po svoje in po svojem okusu. Slomškovemu prosvetnemu društvu ta odpoved ne bo prav nič škodovala, nasprotno, sedaj se naj društvo postavi na svoje noge ter začne misliti na svoj lasten dom. Na delo v Slomškovem duhu!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dan za dnevom se oglašajo naši zvonovi in nam naznanjajo, da se je zopet nekdo ločil od tega sveta. V nedeljo dne 12. t. m. smo pokopali kar tri mrličke hkrati. Med njimi tudi mlado Petrovo gospodinjco Ano Kreft iz Biserjan, ki je le par let živela v novi domačiji. Neusmiljena jetika jo je za vedno ločila od moža in triletne hčerkice. Komaj pa so se pogrebci razšli, že

je slovesno zvonjenje oznanjalo prav redko slovesnost. Sedem parov zlatoporočencev je ta dan stopilo pred oltar ter si tam ponovno obljubilo zvestobo do groba. To je bilo svatov, da je skoraj vsak tretji človek imel šopek. — Prejšnjo nedeljo pa so vprizorili igralci Bralnega društva igri »Zameten vlak« in »Rdeči nosovi«, ki sta nam nudili obilo zabave in smeja, da smo se lahko nasmejali za ves predpust. Tudi ženinov in nevest je mnogo na oklicih, čeravno je povsod gospodarska kriza.

Boj za milijone dolarjev se vrši med Satanom in Iškarijotom. Čitaj! Zahtevaj ponudbo pri Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. V nedeljo dne 12. t. m. je bilo predavanje v šoli. Govoril je g. Novak, ekonom zdravilišča, o sadjarstvu in še dodal o splošnem kmetijstvu. Potrebna je zlasti danes kmetu vsestranska izobrazba in delovanje v združenem smislu. — Čeravno je kriza, se vendar ženijo pri nas. Tako je bila v nedeljo poročena in šla gospodinjit k Majcenovim naša Micka Pažonova iz Rat. vasi, katera je bila svojčas predsednica orlovskega krožka, igralka na našem odru ter večletna cerkvena pevka. Tudi naša igralka Marija Škodlić na Rodnah je sklenila zakonsko zvezo in si pripeljala na svoj dom posestnika J. Turnška. Vinko Pepelnik iz Kostivnice si je prišel po družico Marijo Pažohnovo v Neganje. Šketov Šimen na Čretah jo je pa ubral k bratom Hrvatom po nevesto Faniko Hrenčko, s katero je srečno prijadral preko Sotle na Štajersko. Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Sv. Rupert nad Laškim. Sv. Rupert je zelo oddaljen od »velikega sveta«, globoko notri v »Urwald«, pa nas le najdejo brezposelni. Samo dne 11. februarja je obiskalo eno hišo — župnišče — 11 oseb. Kmet ne ve več, kaj bi dal siromaku, siromak ne more siromaku pomagati!

Sv. Rupert nad Laškim. V letu 1932 smo se gibali, kakor sledi: otrok je bilo rojenih 64, moškega spola 28, ženskega 36; med njimi 6 nezakonskih. Umrlo je 54 oseb, moških 19, ženskih 35; med njimi otrok do 4. leta 20. Poročenih je bilo 24 parov, sprevidenih 59 oseb. Sv. obhajil se je razdelilo 11.800. Tudi brali smo precej: »Slovenski gospodar« je imel 89 naročnikov skupno, posameznih nad 15; Mohorjanov je bilo 154; Glasnikov je prihajalo 25, Bogoljubov 35, Nedelj 15, Sadjarja 15, tudi več izvodov Domoljuba, 10 misijonskih listov; liberalnih listov je bilo samo nekaj števil. Navzlic hudi denarni stiski so dobri farani še dokaj žrtvovali za dober katoliški tisk. — Dne 4. februarja je v Konjicah (Sv. Rupert) posestniku in rudarju Jožefu Kovče zgorela stanovanjska hiša z vso opremo in vsem živežem; pogorelec je bil le nekoliko zavarovan. — Dolgi letošnji pust je kriv, da se pri nas mnogi ženijo; doslej je bilo 16 parov oklicanih, poročenih pa samo 6. — Zima nam je doslej še precej prizanašala, zato pa nas toliko bolj stiska denarna kriza. Cena živini in vsem poljskim pridelkom še vedno pada, industrijskim izdelkom pa stalno narašča.

Gornjigrad. Požari so pri nas prav redki. Vendar nas je dne 3. februarja 1933 v zgodnjih jutranjih urah prebudil iz mirnega snarog naših vrljih gasilcev, oznanjujoč požar. Nismo se niti do dobra zavedeli, že je zažarelo nebo v polnem žaru. Gorelo je gospodarsko poslopje vulgo Fricka. Naši gasilci so

prihiti z novo motorno brizgalno na kraj nesreče ter takoj pričeli z reševalnimi deli. Ravno to pot smo videli, kaj zmore dobro organizirano društvo. Vrlim gasilcem gre predvsem zahvala, da ni zavzel uničujoči element še večjega obsega. Tudi sosednje gasilno društvo iz Bočne je prihitelo prav kmalu na kraj nesreče, ni mu pa bilo treba stopiti v akcijo, ker so že naši gasilci omejili požar ter zavarovali sosednja poslopja. Že naslednji dan je bilo dognano, da je bil ogenj zlobno podtaknjen in je bil požigalec še ta dan izročen v roke pravice. Pričujoči primer nam je dovolj jasno pokazal, na kaki stopnji razvoja je naše gasilstvo, ki skrbi in čuva z nesebičnostjo nad našim življenjem in imetjem. Naša dolžnost pa je, da tudi mi podpiramo ta dobrodelna društva po svojih močeh.

Koprivnica. Minulo je Novo leto, čas hiti svojo pot naprej. Pri nas pa se je v starem in novem letu nabralo nekaj novic. Okraden je bil M. in sicer v vrednosti 3400 Din, dve žepni uri in gotovina. Zaprl so nekega fanta. Ker se pa je fant znal delati nedolžnega, se mu je žarek sreče tako zablskal, da ga je roka pravice po preteku enega meseca spustila na zlato svobodo. Toda ena izmed žensk je začela igrati detektiva in je izsledila hišo, kjer je ta fant z veseljem petjem in s pijačo obhajal svojo dobljeno svobodo. In ta ženski detektiv si je poklical na pomoč orožnike. Takoj pri aretaciji je fant priznal svoj čin. — Imeli smo dva pogreba, umrla sta Franc Kunej in Miha Božičnik, oba pridna in dobra farana. Naj počivata v miru! — Slišal sem, da so v Sromljah in Zdolah precej vina prodali. Zato vabimo interesente, da se tudi pri nas v Koprivnici oglasijo, imamo dobro vinsko kapljico na prodaj.

Velenje. Krajevni odbor Rdečega križa je ustanovil nižji samaritanski tečaj, ki se prične dne 19. 2. 1933 ob 9. uri predpoldne v dvorani Rudarskega doma v Velenju. Predavali bodo gg. dr. France Podkoritnik, banovinski zdravnik, dr. Davorin Kolšek, bratovsko-skladnični zdravnik, ter inž. Slavko Trobej o nudenju prve pomoči v slučaju nezgode pri elektriki, inž. France Kenda o obrambi proti raznim plinom.

Novi banovinski proračun.

Banovinski proračun dravske banovine za l. 1933/34, ki je bil 15. februarja predložen banovinskemu svetu ter stopi v veljavo 1. aprila t. l., znaša 95.5 milijonov Din, dočim je lanski znašal 110.3 milijonov Din, je torej zmanjšan za 14.8 milijonov Din ali za 13.5%. Zadnja leta je znašal v izdatkih proračun banovine ter banovinskih podjetij in ustanov v milijonih Din.:

	banovina podjetja	
1930—1931	136.1	29.3
1931—1932	116.4	56.1
1932—1933	110.3	47.6
1933—1934	95.5	44.5

Iz tega sledi, da se je v zadnjem letu v splošnem proračunu banovine zmanjšal bolj proračun banovinskih podjetij. Posebno poglavje tvori državni prispevek naši banovini. Po računskem zaključku za 1931-32 je dobila naša banovina državne prispevke 9.5 milj. D, dočim je bila v proračun vnešena svota 11.9 milj. Din. V proračunu za 1932-33 je finančno ministrstvo državni prispevek enostavno črtalo, češ, da je naša banovina bogata (z isto utemeljitvijo kot donavski, čeravno se v do-

gastvu Slovenci z Vojvodino niti oddaleč ne moremo primerjati). V proračunu 1932-33 so računali prvotno z državnim prispevkom v znesku 11.9 milj. Din. V novem predlogu je vnešen državni prispevek v znesku 7 mil. D, ker je drugače ravnotežje zelo težko doseči. Seveda pa dejansko s tem zneskom ne moremo računati.

Poleg tega pa novi predlog proračuna računa tudi s tem, da bo država plačala zastanke na prispevkih iz prejšnjih let. Gre za svoto 6.9 milj. Din. Kako bo s to svoto, še danes ne vemo.

V primeri s sedanjim proračunom je slika izdatkov novega proračuna po posameznih poglavjih naslednja (v milj. Din):

	1932/33	1933/34
1. splošni oddelek	6.4	6.8
2. upravni oddelek	0.3	0.5
3. kmetijski oddelek	11.9	8.9
4. prosvetni oddelek	6.1	5.15
5. tehnični oddelek	51.3	39.15
6. soc. politika in nar. zdravje	19.7	16.34
7. finančni oddelek	10.7	14.2
8. trgovina in obrt	2.3	2.2
9. agrarne operacije	0.8	0.7
10. rezervni krediti	1.05	1.5

Glede na dohodke določa novi proračun naslednje: Doklade k državnim neposrednim davkom ostanejo neizpremenjene: banovinska 35%, nadomestna cestna 25% in zdravstvena 10%. Ker pa se je osnova državnih neposrednih davkov zmanjšala, je proračunan donos teh doklad samo na 40 milijonov Din v primeri s 50.2 milj. Din v sedanjem proračunu. Najbolj pa je zmanjšan proračun za trošarine in sicer za polovico od 41.3 do 19.05 milj. Din, to pa največ radi tega, ker je proračunan donos banovinske alkoholne trošarine samo na 10 milj. Din, doslej pa na 31.5 milj. Din. To je v zvezi z maksimiranjem po novem trošarinskem zakonu. Pač pa je iz predloga proračuna razvidno, da namerava banovina vpeljati nove trošarine in sicer: na mineralne vode, ki naj prinese 0.5 milj. Din, nadalje na očetno kislino, katere donos ceni na 0.25 milj. Din, ter na kvas, katere efekt ceni na milj. Din. Poleg dosedanjih taks, pri katerih pa računa deloma na manjši donos, je razvidno iz predloga proračuna, da moramo računati z dvema novima taksama: taksa na vloge in pritožbe v znesku 0.5 mil. Din in taksa na pooblastila in dovolitve po novem obrtnem zakonu v istem iznosu. Zato je donos proračunar le malo nižje kot sedaj. Druge takse ostanejo. Prispevek avtobusnih podjetij in odškodnina za čezmerno uporabo cest znaša sedaj le še 0.35 mil. Din, dočim je bila v tekočem proračunu svota 2.5 milj. Din. Kriza prometa in trgovine!

Robinzon iz cesarske hiše.

Kratko pred izbruhom svetovne vojne leta 1914 je podal pred pomorskim uradom v Londonu angleški ladijski kapitan Cobb z izpovedbami prič podprto sledečo izjavo:

Brodolom in rešitev.

»Ob priliki naše zadnje vožnje je zavozila naša ladja »Bourbon« na čeri enega od mnogoštevilnih otokov v Indijskem Oceanu, ki tvorijo od nekdanj ob vzhodni afriški obali pokopališče

ladij. Usodepolni otok se imenuje Strudwick-Island. Dobil je ime po holandskem mornarju, kateremu se je razbila barka ob njegovih skalah in je preživel na otoku tri neznosna leta, dokler ni bil slučajno rešen.

Onega dne, ko je nas zadela nesreča brodoloma, ni divjal vihar, ampak se je radi ognjeniških tamošnjih tal moralo skalovje nekoliko dvigniti pod vodo in radi tega se je prelomil naš parnik ob sunku na dvoje. Posrečilo se je nam, da smo oteli s parnika čoln, v katerem smo priveslali na otok Strudwick-Island. Še ta smola se nas je bila oprijela, da se nam je celo čoln precej poškodoval ob pristanku, a vendar pa smo stopili na trda tla brez telesnih poškodb.

Strudwick-Island je žalosten kos zemlje brez v onih krajih običajnega bujnega rastlinstva. 300 m nad morjem iz sivega skalovja obstoječi otok je bil po našem mnenju neobljuden. Zadelo smo še na sladki vrelec. Kot hrana so nam služili ptiči, katere smo pobijali s kamenjem ter palicami, želve in ptičja jajca. Ko smo si uredili taborišče, smo zakurili na dveh koncih otoka ognja, ki sta neprestano gorela. Dim bi naj bil opozorilo za slučajno mimovozeče ladje in obenem smo štedili z vzdrževanjem ognja našo skromno zalogo vžigalic.

Slednjič smo še popravili naš pokvarjeni čoln. Častniku Harveju sem zapovedal, naj objadra s tremi možmi otok in poskuša poiskati še ugodnejše mesto za taborenje nego je bilo baš izbrano.

Rešitev.

Celih 7 tednov ni bilo o odplulih tovariših ne sluha in ne duha. Šele po sedmem tednu je vendar le napočil dan, ko smo zagledali na obzorju dim. Vsi smo splezali na najvišjo točko, odkoder je bil boljši razgled po morski gladini. Kmalu smo se prepričali, da se bliža otoku parnik, ki je poučen o naši usodi. Ladja je pristala daleč od opasnih skal in iz čolna se je izkrcal med drugimi naš častnik Harvej s tremi možmi, ki so se bili odpeljali pred sedmimi tedni na objadranje otoka. — Rešilec, na katerega so zadelo naši odposlanci, je bil angleški parnik »Gosport«, kateremu je poveljeval kapitan Macley.

Skrivnostna izsleditev Robinzona.

Po rešitvi je pripovedoval naš častnik Harvej, kar je potrdil tudi kapitan Macley, sledeče: »Na vožnji krog otoka smo grozno trpeli. Pošla sta nam že živež in voda, ko je zadel na nas parnik »Gosport«. Zaupali smo kapitanu našo in usodo naših tovarišev na otoku. Takoj je zasukal smer ladji in brzeli smo na pomoč. Ko smo se bližali otoku Strudwick-Island, sem zapazil dim na čisto drugi strani otoka, nego sem bil ostavil pred 7 tedni naše taborišče. Kapitan Macley je odposlal v smeri ob obali dvigajočega se dima čoln. Preveslali smo dobri 2 milj od ladje proti otoku, predno je bil mogoč po nepopisnih težkočah pristanek. Stopili smo oboroženi na suho in smo pustili pri čolnu stražo. Skraja nismo za-

deli na nikakšne znake življenja. Slednjič smo pa le zapazili, da vodi skozi grmovje in mimo drevja od človeške noge in roke ustvarjena steza. Sledili smo poti in dosegli jaso. Ob koncu jase je čepela lesena koč, pod katero je bilo zloženo kamenje, ki je služilo za ognjišče. Iz ognjišča se je še dvigal dim, daleč naokoli pa ni bilo žive duše. Klicali smo, streljali, a nobenega odgovora in odmeva. Bili smo že na povratku, ko je udaril na uho enemu izmed naših obupen človeški klic. Vrnili smo se in po dolgem iskanju smo zadeli za koč na moškega, ki je ležal vznak na tleh. Truplo je tičalo v razcapani obleki, obraz je bil divje zaraščen, lasje bujni in neznanec je bil baš v zadnjih zdihljajih in je umrl v rokah rešiteljev. Pokopali smo skrivnostnega moža pri kočuri, kjer je živel po brodolomu najbrž desetletja.

Pred pokopom smo preiskali in pregledali obleko rajnega. Raztrgana srajca je bila svilen in je bilo razločiti na njej uvezeno krono. V žepu smo zadeli na usnat mošnjček, v katerem so bili trije veliki dijamanti. Ker nismo imeli s seboj fotografičnega aparata, je eden od spremljevalcev narisal od več strani najdenčev obraz in tudi njegovo truplo smo natančno zmerili.

Prepoznanje Robinzona.

Ko sta se vrnila za tem kapitana Cobb in Macley v London, sta javila pomorskemu uradu najdbo mrtvega Robinzona in njegovo zapuščino. Poizvedovanja po celem svetu so dognala, da gre za avstrijskega nadvojvodo Ivana Salvatorja, ki se je sicer sam imenoval Janez Orth. Bil je od mladosti strasten pomorščak. Zbral je toliko denarja, da si je kupil v Hamburgu ladjo »Margarita«, s katero se je odpeljal proti Južni Ameriki. Pristal je z »Margarito« v Buenos Airesu leta 1891. Iz Buenos Airesa je odjadril neznan kam. Njegova ladja se je morala razbiti ob skalovju otoka Strudwick-Island. Koliko mož se je rešilo s ponesrečene ladje, ni znano. Otel si je golo življenje nadvojvoda, ki je živel na čisto samotnem otoku in čakal zaman rešitve od leta 1891 do 1914!

SKRIVALNICA.

Kakšna nevarnost preli petelinu?

Raznoterosti.

Top zoper vlomilce. Berlinsko polic. ravnateljstvo priporoča meščanom novo sredstvo zoper vedno nevarnejše vlomilce. Policija brezplačno posoja ta pripomoček vsem lastnikom stanovanj, ki so čez dan odsotni, ali ko ob počitnicah zapuste mesto za več dni. Tasa začasno prazna stanovanja se opremijo s topičem, ki se lahko plača tudi v obrokih. Navadno se postavi v veži in je po električnem vožu zvezan s pragom ali ključavnico. Če poskuša tat odpreti vrata ali stopi na prag, izproži top glasilni strel, ki mora prebuditi vso hišo. Če bi bila hiša morda prazna ali na samem in bi prestopili vlomilci kljub strelu prag, jih omami v veži in podre na tla plin, ki poplavi stanovanje po strelu. Ta plin ni posebno nevaren in se polagoma razkadi v zrak, ko se odpro prostori. A vendar zahteva to več ur, zato je brezpogojno prepreči vlomilcem načrte. Najbrž si bodo poslej nabavili berlinski vlomilci primerne plinske maske.

Azijska čuda. Azija, zibelka človeštva, je naučila svoje ljudi stvari, ki o njih drugi deli sveta nimajo nobenega pojma. To so razne vragolije, ki si jih drugi ljudje ne znajo razlagati. Japoniki svečeniki znajo spraviti človeka v stanje popolnega strpenja na ta način, da ga dvakrat rahlo udarijo po prsih in po hrbtu. To so preizkusili nedavno v Berlinu v boksarski šoli. Ravnatelj Glasenapp, znani nemški orjak, je pozval japonskega svečenika, naj preizkusi na njem svojo čudodelnost. Stori je tako in zdravniki so ugotovili, da se je orjaku ustavilo srce in da tudi dihal ni več. Potem je pa Japonec v 8 sekundah obudil orjaka zopet k življenju. Če bi ga bil pustil še nekaj minut ležati, bi bila nastopila smrt, ki bi je evropski zdravniki ne znali pojasniti. Ko se je Glasenapp zdramil, je pravil, da ves čas ni čutil nobene bolečine. Japonec je preizkusil svojo čudovito moč še na drugem možu in uspeh je bil isti. Japonski svečeniki si pomagajo s to spretnostjo med vojno, ko morajo varovati hrame pred razbojniki. Azijski narodi spoznajo tudi po sledovih na zemlji, kdaj je človek hodil po nji. Nekaj prsti vzamejo v usta in takoj spoznajo, koliko je stara sled, ki so ji odkrili in celo, ali je bil dotični človek utrujen ali ne. To je važno zlasti med vojno. Spoznajo tudi število vojaštva in opremo ter uganemo kraj, kamor je sovražna vojska krenila.

Mesec dni živela ob sami vodi. V Calaisu na Francoskem je živela v mestni hiralnici 70letna starka Melitopoulos, rojena Grkinja, vdova po nekem mornarju. Ob tragični smrti predsednika Doumerja je zavladovalo tudi v Calaisu veliko ogorčenje. Ko pa je Gorgulova glava odletela (Rus Gorgulov je ustrelil predsednika Francije Doumerja), je nekdo rekel, da bi bilo prav, da se zgube vsi tujci iz Francije. Starka je to čula in se zelo zbala. Prepričana je bila, da jo bodo kmalu vkrcali na parnik in poslali na Grško, kjer nima nobenega znanca niti sorodnika. V začetku sep-

tembra je zagledala na dvorišču hiralnice lestvo krovcev, ki so popravljali streho nekega dvonadstropnega poslopja. Ni se zmenila za svojih sedem križev, marveč je urno splezala na streho in zlezla v malo betonsko vdolbino ob robu, kjer jo je ščitil žleb. Tu je ostala mesec dni in ni baje ničesar jedla, temveč živela ob sami deževnici. A zadnje tedne so imeli v Calaisu izredno lepo vreme in starka je ostala brez vode. Nekega večera so zaslišali prebivalci zavetišča stokanje na strehi. Poklicali so ognjegasce, ki so previdno potegnili nesrečnico iz skrivališča. Ženica je tako opešala, da so jo morali takoj prepeljati v bolnišnico.

Na samotnem otoku. Posadka francoskega parnika »Tolosa«, ki je moral radi pomanjkanja vode pristati na neobljudenem otoku Rinca v čilenskem primorju, je našla ob izviru vode čudaka, ki povsem spominja na Robinzono. Obleden je bil v živalske kože in očitno živel na otoku že dalje časa, zakaj ni znal več govoriti. Moštvo se ni moglo z njim sporazumeti. Ko so ga hoteli pri odhodu vzeti s seboj, jim je pobegnil. Radi brodoloma, ki ga je bržkone doživel in radi samote, ki jo je že gotovo nekaj let prenašal, je postal že poldivjak in ni mu bilo več mar za civiliziran svet.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Napadalec na predsednika Združenih držav. Italijan Zangara je že bil obsojen radi poizkušene umora v štirih slučajih na dosmrtno ječo.

Prevžitkarico zadavil. V Bukovcu pri Zgor. Polskavi je našel nezakonski sinko po povratku iz šole bivšo posestnico in prevžitkarico Marijo Huber mrtvo na tleh. Dečko je poklical na pomoč hišnega lastnika Lunežnika, ki je odredil, da so ženske rajno umile, preoblekle in položile na mrtvaški oder. Mrtvoogleda je ugotovil krog vratu mrliča krvave potplutbe in je javil zadevo orožnikom. Sodno raztelesenje je ugotovilo, da je bila Huberjeva zadavljena in jej je neznanec celo strl hrustanec v goltancu. Na vratu so se jej poznali trikratni prijemi prstov, na levem boku je še imela 5 cm dolgo rano. Orožniki so radi suma aretirali gospodarja Lunežnika.

Umrla je v Mariboru in bila pokopana v nedeljo popoldne vzgledna žena Lojzka Jovanova. V mrtvašnici bolnice je blagosloval krsto škof dr. Ivan Tomažič, ki je tudi spregovoril ganljive poslovilne besede. Žalostinke je zapelo pevsko društvo »Maribor«. Žalujočemu možu naše sožalje!

Svaka med seboj. Viničar A. Šiško iz Erjavcev pri Ptujju je že počival s svojo družino, ko je prignal mimo kravo njegov svak Ludvik Toš in zahteval vstop. Ker je hotel nasilnim potom vdreti, ga je Šiško udaril parkrat s sekuro po glavi in ga poškodoval, da je moral se zateči v mariborsko bolnico.

S slamo krito gospodarsko poslopje je pogorelo dne 17. februarj v noči posestniku M. Litini v Zlatoličju na Dravskem polju.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kat. izobraževalno društvo priredi za svoje člane in vse prijatelje tega društva na pustno nedeljo dne 26. februarja in na pustni torek dne 28. februarja obakrat ob treh popoldne v samostanski dvo-

rani veseloigro, polno smeha, pripravno za ta pustni čas »Čevljar«, tridejanko. Kdor se rad smeji, naj pride, ne bo mu žal. Vabi odbor.

Vojnik. Naši fantje v fantovskem odseku bodo napravili za pust »en velik špas«. Igrali bodo namreč igro »Velika repatica ali konec sveta čez 8 dni«. Kdor se hoče enkrat pošteno nasmejati, ne sme ta dan doma ostati, v dvanajseti uri vsak naj pohiti, bo smeha tam za cente tri. Gremo, kaj ne?

Staritrg pri Slovenjgradcu. Na skrajni meji fare, gori ob Sečah, so v noči od 16. na 17. februarja pogoreli hiša in hlevi posestnika Tomšeta, po domače Repnjaka. Tudi eno prase je zgorelo. Hiša stoji na hribu, vode za gašenje ni bilo. Veter je moral zanesti utrinke tudi k sosedu Pernjaku, ki ga loči majhen gozd od Repnjaka. In je v petek dne 17. februarja, ob pol dveh popoldne začelo goreti tudi tam. Hišo so na srečo rešili, gospodarska poslopja in hlevi, vozovi in drugo gospodarsko orodje je zgorelo. Ubogi ljudje! Tako žive v težkih razmerah in dolgovih, zdaj so pa postali še plen take nesreče! Kako si bodo mogli zopet pozidati?!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Tukaj je začelo zvečer goreti okoli 9. ure pri Julijani Metličar na Ročici. Ostal je samo svinjak. Škodo ceni-jo okoli 10.000 Din. Orožniki pridno zasledujejo požigalca.

Kapela pri Radencih. V našem lepem prijaznem kraju je začela neka klika grdo rogoviliti in kaliti mir in slovo, ki je vedno vladala med našim ljudstvom. Na neslane napade in ostudne laži na mojo osebo v »Pohodu« ne odgovarjam. Vsak, ki je čital, je vedel, pri čem da je, odkod izvirajo taki napadi in si je znal napraviti pravilno sodbo. Dopisnik dotičnega članka se je sam temeljito osmešil ter blamiral. Dosegel je ravno nasprotno od tega, kar je nameraval. Da gotovi kliki moje delovanje ni po volji, je najsigurnejše znamenje, da sem kot duhovnik na pravem potu. Naše ljudstvo je že toliko izobraženo, da zna samo pravilno razsoditi, kdo mu hoče dobro in kdo deluje v resnici v njegov blagor, da mi ne morejo škodovati napadi takih zgagarjev, ki ne znajo drugega kot povsod, kamor pridejo, napravljati razdor, prepir, nemir ter v svoji domišljavosti menijo, da je to delo za narod. Z razdiranjem tega, kar so drugi težko sezidali, s povzročanjem preprirov in medsebojnega sovražstva se pač ne dela v korist naroda. S takim delovanjem se napeljuje sovražniku voda na mlin. Kjer se dva prepirata, se tretji veseli. Kdo ogroža severno mejo? Več pa ne bom odgovarjal na napade in laži na svojo osebo. Je škoda časa, ki mi je na razpolago samo za resno delo. V delu je rešitev naroda, ne v obrekovanju, zmerjanju in prepiru. — Kaplan.

Podčetrtak. G. urednik! Hude čase smo doživeli. Nekaj časa smo se tolažili s krizo, sedaj pa je že več kot kriza. Potepuhi in delamržeži hodijo kar v procesijah in drzno nadlegujejo dobre ljudi. Zgodili so se slučaji, da so kar z nožmi napadli mirne ljudi, zahtevali vina in denarja ter grozili, da bodo vse poklali in požgali. Vse gleda s strahom v bodočnost! — Pomlad se bliža! Dela bo, denarja ni. Cene kmetskimi pridelkom so grozno padle. Mislite si: 1 l mleka v mlekarno postavljen 90 para, pa ga je treba še daleč tja preko Sotle nesti. Davke iztirjujejo, ubogo ljudstvo pa ne ve kaj storiti. Ne zahtevamo velikih zaslužkov, a vsaj toliko, da živimo, pa le smemo zahtevati!

Kuharica ali dekla za vse, vajena vsakega dela, želi službo v župnišču.

Za našo deco.

Mali kipar.

(Dalj.)

Stari oče je bil ginjen nad toliko dobroto vi-sokega gospoda. Pustil mu je sina, ni pa hotel sprejeti nikakšne službe. Otožen se je vrnil do-mov. Nikakor ni mogel razumeti, kako more majhen kamnosek na dvoru dočakati več časti, nego najvišji državni uradnik.

Michelangelo med razbojniki.

Michelangelo je ostal več let na kneževem dvoru. Mali zidar, kakor ga je imenoval njegov oče, je že postal slaven. Že tedaj so pravili, da je največji kipar v Italiji. Po kneževi smrti je zapustil Florenco ter se je podal na potovanje, da bi videl glavna mesta v Italiji.

Nekega dne je naletel, ko je jahal skozi gost gozd, na trumo ljudi, ki so bili oboroženi do zob.

»Stoj!« je zaklical eden izmed njih, »orožje na tla in roke kvišku!«

»Kaj hočete?« je vprašal Michelangelo.

»To ti bo povedal naš poglavar. Pojdi z nami!«

Razbojnikov je bilo v tistih časih mnogo. Od-vzeli so Michelangelu orožje ter zavoj načrtov in risb. Nato so šli z njim globlje v gozd do neke bajte, pred katero se je izprehajal mlad in visok človek. Okoli njega je bilo še dovolj ljudi. Neka-teri so spali, drugi pa so sedeli na zemlji in so igrali karte.

»Kdo si?« ga je vprašal poglavar.

»Jaz sem tisti, ki te vpraša, s kakšno pravico me ustavljaš na moji poti,« je dejal Michelangelo.

»Jaz se s teboj ne bom pravdal. Hočem le ve-deti, ali imam pričakovati za tebe kako odkup-nino, ali pa te le kratkomalo dam obesiti na oni-le stari hrast.«

»Od mene nimaš nič dobiti, ker nisem niti visok gospod, niti bogat trgovec.«

»Kdo si torej?«

»Tu poglej te risbe, pa boš spoznal, kdo sem.«

Razbojnik je začel z zanimanjem razgledati razne načrte za kipe in florise raznih zgradb. Za-dovoljilo ga je, ker so Italijani za umetnosti zelo zavzeti.

»Ali si to vse sam izdelal?«

»Kdo neki?«

»Razumem se nekaj na to. To je bila roka velikega umetnika. Kako ti je ime?«

»Michelangelo.«

Ko so to ime čuli, so vsi obstopili mladeniča. Začeli so sedaj s še večjim spoštovanjem in paz-ljivostjo pregledovati risbe.

»Michelangelo! Michelangelo!« je zaklical poglavar. »Lahko bi si bil to mislil, ko sem videl te divne in neprekosljive risbe. Oh, veliki umet-nik, ti si svoboden! Ti si tu naš gospodar. Oprosti mojim ljudem. Če bi bili vedeli, kdo si, ne bi te bili zaustavili, ampak s spoštovanjem bi te bili spremili in čuvali na tvojem potu.«

Vrnil je Michelangelu vse, kar so mu bili odvzeli, potem pa so ga odpremili do ceste. Tam je naročil poglavar dvema razbojnikoma, naj gre-sta z njim vse do tja, od koder je pot varna.

Glejte, tako si je pridobil nadarjen človek spoštovanje tudi pri takih ljudeh, ki jih je družba radi njihovih slabih dejanj izvrgla iz svoje srede.

Slava mladega kiparja.

Ko je videl glavna mesta v Italiji, se je je Michelangelo vrnil v Rim. Tja ga je bil po-kllical poglavar katoliške Cerkve papež Julij, znan kot velik ljubitelj ved in umetnosti.

Papež je mladega Michelangela mnogo cenil. Radi njega se je hotel vojskovati s florentinsko državo, da bi jo prisilil vplivati na umetnika, naj se vrne v Rim. Njegov življenjepisec pravi o tem:

»Nekega dne je šel Michelangelo na papežev dvor, da bi videl papeža. Drugače je bil vedno sprejet brez težkoč, a sedaj so mu rekli, da papež ne sprejema.«

Čez par dni je prišel zopet, da bi videl pa-peža. Komaj pa je stopil na hodnik, ga je že za-ustavil sluga in mu je velel oditi, češ, da ne sme dalje.

»Nesrečnež, ti ne veš, koga odganjaš,« je re-kel drug sluga, ki je poznal Michelangela.

»To vem prav dobro,« je odgovoril ta, »ali jaz izvršujem samo to, kar mi je bilo naročeno.«

»Dobro,« je menil užaljeni Michelangelo, »ako me bo papež še iskal, reci mu, da me ni več tu.«

Čez kako uro je odpotoval v Florenco.

Ko je papež izvedel, da je odpotoval, je po-slal takoj za njim pet vojakov na konjih, naj ga privedejo nazaj. Res so ga dohiteli in so ga pro-sili, naj se vrne z njimi. Ker ni hotel z njim zle-pa, so ga hoteli spraviti siloma nazaj. Ker pa se je zelo upiral, so ga morali pustiti.

Papež Julij je zagrozil florentinski državi, da bo dvignil nad njo vojno, če se Michelangelo ne vrne. Vladač te države je prosil na vse načine umetnika, naj se povrne v Rim, ali zama.

»Ti nas torej hočeš vse upropastiti?« ga je vprašal.

»E, to naj nauči papeža Julija, da mi ne bo zapiral vrat,« je odgovoril ponosni umetnik.

(Konec prih.)

Mlekarjeve misli.

»Čudno: voda je pri-stna, mleko tudi, ka-kor hitro pa se bolje zmeša, že pravijo, da je za nič!«

Več lovcev

je streljalo na zajca, a ga ni zadel nobeden. Začno se začudeno po-vpraševati: »Kdo ga je neki zopet zgrešil?«

Dvounmo.

A: »No, kako dopa-dejo uredniku tvoji spisi?«

B: »O, on je zanje o-genj in plamen!«

Dober sosed.

Lovce: »Dovolite, da smem ustreliti raco tukaj v potoku. Dam vam za njo 100 Din.«

Kmet: »Da, gospod, prav rad.«

Lovce plača denar in ustrelji raco. Ker se mu zabava dopade, plača še za eno in jo ustrelji.

Lovce: »Dovolite, da še tretjo ustrelim?«

Kmet: »O, le stre-ljajte, tem bolje, ker race niso nje, am-pak sosedove.«

Premalo žlic.

Po končanih vojaš-kih vajah je rekel ge-neral dobremu, a pre-cej gluhemu stotniku:

»Gospod stotnik, da-nes ste povabljeni k meni na obed!«

Stotnik, ki je menil, da mu general pravi nekaj o vajah, reče:

»Gospod, ali z vso kompanijo?«

»Ne, ne, se smeje g. general, »nimam dovolj žlic!«

Pozor! Pozor!

Za čiščenje presvetega Roš-njega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo ob-rezo in Din 20.— z zlato ob-rezo.

Knjiga se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Vel hočejo imeti

zato smo znova natisnili

koledar Sl. gospodarja.

Kdor ga hoče imeti, naj pošlje naročilo čimprej, v pismu pa naj priloži znamk za 11 Din, ga bo kar dobil po pošti. Lahko vas naroči tudi več skupaj. Zastopniki, ki so ga svoj čas dobili, ga zopet lahko naročijo, ako ga potrebujejo. Dobijo ga za isto ceno kakor zadnjič. Zbirka teh koledarjev bo najboljša kmetijsko-strokovna knjižnica.

Naročila sprejema Tiskarna sv. Ciri-
la v Mariboru.

MALA OZNANILA

Apneni prah, kakor tudi vsa druga umetna gnojila, priporoča edina tovarniška zaloga, veletrgovina H. Andraschitz, Maribor. 238

Vajenca, ki ima veselje do slikarske obrti, sprejem v uk. Bevc Viktor, slikar, Celje, 235

Učenec trgovine z mešanim blagom, prednost oni, ki se je že učil, a ne po lastni krivdi prenehal, pošten, se sprejme takoj: Cajnko Franc, Savci, Sv. Tomaž pri Ormožu. 236

Veвериčje in druge kože od divjačine kupuje I. Ratej, Slov. Bistrica.

Manufakturno blago kupite najcenejše pri: Srečko Pihlarju, Maribor, Gosposka 5. 230

Iščem majarijo ali viničarijo. Dve izvežbani moči. Takoj. Miha Ožinger, Gorenjski vrh, Zavrč. 231

Revnejšega, zdravega, pridnega fanta 12—13 let starega, sprejemem za pastirja. Naslov v upravi lista. 232

Jonathan, cepljen na divjak v višini debla, Clargeau (Kleržó) in druge sorte ter cepljen trs, prvovrstno, poceni nudi: Frangež Fran, Hoče 118. 212

Lepo posestvo se prodaja v Spodnjem Porčiču št. 35, p. Sv. Trojica v Slov. gor. 206

Hranilne knjižice hranilnice in posojilnice v Radencih kupim po dogovoru. Vprašati: Ivan Kozel, Ptuj, Ormoška cesta 12. 210

Kravar išče službo v župnišču. Naslov v upravi lista. 209

Prodajam posestvo, njive, travniki in gozd, ležeče ob državni cesti Maribor—Ptuj. Zlatoličje 89, p. Št. Janž na Drav. polju. 207

Prodajam 10.000 kg sladkega sena. Cena po dogovoru. Janez Žerak, Brezje 9, Studenice p. Poljčanah. 208

Podaljšaj si življenje!

Življenje se lahko podaljša, bolezni se lahko prepreči, ozdravi; slabi se lahko okrepijo, hirajoči učvrstijo, nesrečni osrečijo!

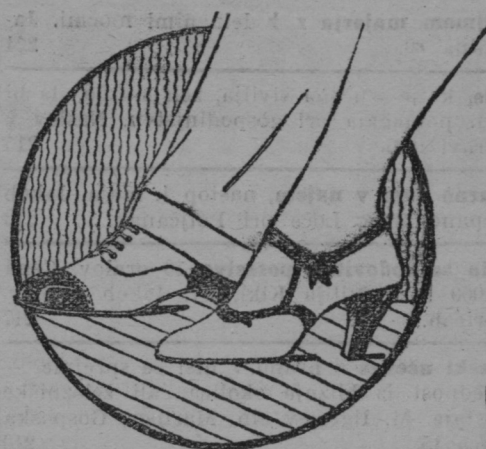

Kaj se pojavi izza vsake bolezni? Oslablost živcev, potrlost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih reči,

Zadovoljnost je najboljši zdravnik! So pota, ki te lahko privedejo do dobrega razpoloženja, ožive tvojo čud, te napolnijo z novimi upi in uprav to pot ti pokaže razprava, ki jo dobi vsak, kdor jo zahteva takoj in popolnoma brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako se lahko v kratkem času in brez zapreke pri delu živi in mišičje ojačijo, kako se dajo utrujenost, slabo razpoloženje, raztresenost, oslabilost spomina, nerazpoloženje za delo in nešteto drugih pojavov bolezni popraviti in odstraniti. Zahtevajte to razpravo, ona vam bo nudila mnogo prijetnih uric. — Pišite na naslov:

Ernest Pasternack, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 90. 218

ČEVLJI

otročji	Din 19.—
dekliški	Din 28.—
fantovski	Din 52.—
ženski	Din 66.—
moški	Din 66.—

samo Trgovski dom

Stermec
Celje št. 24.

Veliki ilustrirani cenik zastonj!

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Prodaja se trgovina z lesom in premogom v Mariboru. Zelo ugodno za posestnika lastnih gozdov. Vpraša se v upravi lista. 205

Za kovačnico prodajam popolno opremo. Ogled in vprašanja pri Alojziji Schmutzer, Slovenjgradec. 211

Iščem mesto cerkovnika ali župnijskega slugo za vse z dobrim spričevalom. Naslov v upravi lista. 221

Pozor! **Novi dežnikar v Ptuj.** **Pozor!**

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel s 1. februarjem 1933 starorenomirano trgovino pokojnega g. Scharnerja Leopolda v Ptuj (Panonska ulica) v svojo last in da jo bom vodil nadalje pod svojim imenom. Moja dolgoletna praksa v prvovrstnih in najstarejših tvornicah dežnikov v Jugoslaviji jamči za dobro in solidno postrežbo ter si bom prizadeval svoje odjemalce vsestransko zadovoljiti. Moja skrb bo tudi, nuditi dobro blago po najnižji ceni, kar velja tudi za razna popravila. Prepričan, da si bom s solidno in točno postrežbo pridobil v najkrajšem času zaupanje in naklonjenost svojih odjemalcev, se priporočam ter beležim z odličnim spoštovanjem:

225 **Jurij Zdravce, Ptuj.**

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglišču Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Sprejem majerja z 4 delavnimi močmi. Jar-
renina 39. 224

Dekle, ki je izučena šivilja, želi službo, da bi
tudi pomagala pri gospodinjstvu. Naslov v
upravi lista. 215

Pekarno dam v najem, nastop 1. maja. Jakob
Zupanc, Žiče, Loče pri Poljčanah. 213

Proda se rodovitno posestvo 10 oralov. Cena
70.000 Din. Ottilija Kiki, Sv. Jakob v Slov.
goricah. 217

Urarski učenec s hrano v hiši se sprejme. —
Prednost iz bližnje okolice ali železniške
postaje. M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka
ulica 15. 216

10.000 zdravih jabolčnih divjakov po 10 par
komad ter prvovrstno sadno drevje prodaja:
Alojzij Ozimič, Venčesl. Slov. Bistrica. 220

Posestvo 26 oralov, stavbe vse zidane in z ope-
ko krite, se prodaja. Vpraša se pri: Štef. Če-
lofiga, Bresternica pri Mariboru. 226

Kravarja oženjenega brez otrok, vsestransko
zanesljivega, dobrega molzača, sprejemem
tako! Ponudbe z prepisi spričeval je po-
slati na naslov: H. Scherbaum, Maribor,
Aškerčeva ulica 7.

Seme v juniju zrelega krompirja prodaja in
razpošilja: Dobrovce 33, p. Hoče. 227

Rodovitna njiva v Pobreški cesti št. 42 se od-
da v najem. Vpraša se v Radvanjski cesti
št. 6, trgovina Čížek. 222

Prodaja posestva. Na javni dražbi se bo pro-
dalo pri okrajnem sodišču v Mariboru v so-
bi št. 11 dne 27. februarja 1933, dopoldne ob
10. uri, posestvo v Račah, obstoječe iz sta-
novanjske hiše z gostilniškimi prostori, go-
spodarskega poslopja s skednjem, kegljiš-
čem, ledenico, sadovnjaki, vrtom in njiva-
mi. Posestvo je sodno cenjeno na 235.159 D.
Natančnejša pojasnila se dobe pri okrajnem
sodišču v Mariboru, soba št. 26 (E IX
4210-29. 219

Vinogradniki! Imam 30 tisoč lepega borovega
kolja, 4x5 cm debelo, 2.20 m dolgo, cena
25 par komad. Josip Lovrec, Preseka, mlin,
Središče ob Dravi. 223

Proda se: požlahtnjene, ukoreninjene trte,
eno- in dvoletne, vrste »italj. rizling«, od-
daja oskrbnitvo posestev grof Merana, Vr-
hov dol, pošta Limbuš pri Mariboru. 197

Hiša / Ptuj se prodaja za hranilne knjižnice
ene izmed posojilnic ali Mestne hranilnice
v Ptuj. Hiša ima nekaj vrta, studenec in
leži na ugodnem prostoru poleg sejmišča.
Cena 39.500 Din. Vprašati: Ana Trbuc, Ptuj,
Zrinsko frankopanska 10. 200

Cepljeno trte, eno- in dvoletne, po znižani ce-
ni. Zahtevajte cenik od I. trsničarske zadru-
ge v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. 1328

Cunje, staro železje, krojaške suknene odrez-
ke, ovčjo volno kupi: Arbeiter, Maribor,
Dravska ulica. 21

Kupimo staro zlato, srebro in srebrne krone
po najvišji dnevni ceni. K. Ackermann in
J. Kindl, Ptuj. 2

Jabolčne in hruškove divjake nudi po zelo niz-
ki ceni: drevesničar Koren, Št. Ilj pri Ve-
lenju. 26

Sadno drevje, visoko in pritlično, z jamstvom,
divjake, kutine in dusenec nudi Anton Je-
len, Št. Ilj pri Velenju. 160

Prodajam posestvo 18 oralov, Dobrovci št. 33,
pošta Hoče. 171

Proda se krasno posestvo, malo v hribih, ½
ure od šole in cerkve, dve uri od železniške
postaje. Posestvo obstoji iz 65 oralov lepe-
ga gozda, 25 oralov njiv, travnikov in sado-
nosnika. Gospodarsko poslopje in hiša s 6
sobami vse v dobrem stanju. Cena 250.000
Din, po dogovoru se vzamejo tudi hranilne
knjižice. Dopise poslati na upravo lista pod
značko »Poceni«. 169

Posojila podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, pp.
307. Sprejme poverjenike. 89

VELIKA SLIKA DR. KREKA
za Din 50.— se dobi v Tiskarni sv. Ci-
rila v Mariboru. Narčajo jo naj razna
društva, pisarne, župni, šolski in občin-
ski uradi, pa tudi privatniki. Tiskarna
sv. Cirila oskrbi tudi okvir.

Klobuki

najnovejši od Din 48-
naprej

otroški Din 28-.

Velika izbira

o b l e k

Jakob Lah

Maribor, Glavni trg 2

181

Velika odprodaja omogoči

blago ceno nakupiti in ceno oddati. Radi te-
ga te nizke cene pri

pomladanski prodaji

v trgovski hiši

228

Franc Kolerič, Apače

ŽARNICE

in vse druge električne potrebščine dobite po
nizkih cenah v domači elektro-trgovini

K. Florjančič, Maribor

Glavni trg 23, v novi palači »Bergov dvor«.

Pred likvidacijo karnevala!

Mongol ostanki po 10, 15 in 20 Din, kakor tu-
di vsakovrstno blago se poceni prodaja v

Trpin-ovem bazarju.

Oglejte si blago brez obveze nakupa.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem spopolnil

zalogo krst

(mrtvaških rakev) ter se dobijo vse vrste istih
kakor tudi vse potrebščine po znižani ceni pri

Alojzij Munda

mizarstvo v Mariboru

nasproti Magdalenske cerkve, Taborska 2. 31

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!